

Diversche refereynen ende liedekens, uut Hollant, ende Zeelant

**van verscheyden beminders der Consten ghelesen, ende
gesonghen, inde Heerlijcheyt van Heenvliet, Ten
versoecke van Peeter Sterlinx, den derden September
1580**

Pieter Sterlinx

bron

Pieter Sterlinx, *Diversche refereynen ende liedekens, uut Hollant, ende Zeelant van verscheyden beminders der Consten ghelesen, ende gesonghen, inde Heerlijcheyt van Heenvliet, Ten versoecke van Peeter Sterlinx, den derden September 1580*. Fransoys van Hamelinghen, Antwerpen 1582

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/ster010dive01_01/colofon.php

© 2013 dbnl

dbnl

Diuersche Refereynen. Wt Hollant, ende Zeelant, van verscheyden beminders der Consten ghelesen, ende gesonghen, inde Heerlijcheyt van Heenvliet, Ten versoecke van Peeter Sterlinx, den derden September 1580.

Opde vraghe, Int Wijse:
VVat menschen treurich leven, en vrolic steruen.

Op de waghe, Int Amoureuse.

VVaer wt de Liefde, haren oorspronck heeft?

Ouden Reghel.

Lydt deen des anders fouten, zoo kent ghy v seluen.

Ende het Liedeken:

Hoe het Nederlant eertyden gefloreert heeft.

Ende hoe desolaet tselue nu leyt.

Seer Lustich om Lesen ende om Singhen.

Castijt sonder verwijt.

Edele, erentfeste, VVyse, ende seer discrete Heeren, myn Heeren den Gouuerneur, Schouten, Commoignimeesters, Schepenen, Dekenen, Ghesworene, Tresoriers, ende Raedt der stadt Mechelen.

Edele, erentfeste, wyse ende seer discrete Heeren, also eenighe ionghe Practesyne inde Conste van Rethorica, binnen den Lande van Hollant ende Seelant, hoorden dat ic van meeninge was te vertrecken, soo synder vele niet te vreden gheweest, alsoo van my te scheyden, off ick heb haerlieden moeten belouen, dat sy van my soudent ontboden werden op zekere vraegen ende regele, waermede sy haeren Constrijcken gheest van Rethorica mochten werckende scherpen, ende alsoo ghesamentlyck metten anderen een vriendelycke afscheyt nemen, waer in ick haer lieden te wille geworden sy, ende heb eenige gheesten (mitsgaders ettelijck Cameren van Rethorica) beschreuen binnen de heerlijkheyt van Heenvliet, al waer wy metten anderen lieffelijck inde Conste gehandelt hebben, ende zoo voorts vanden anderen orlof ghenomen. Nu nademael Eersame Heeren, dat dese Parnasche Groeskens, gheweest zijn mynen Adieu by alle Mercurialiste ende Const beminderen, binnen ettelijcke plaetsen van Hollant ende Seelant, ende dat uwer E: ghelieft heeft, my voor uwer E: (ende der gemeenten) dienaer aen te nemen, zoo en heb ick niet kunnen ghelaten de selue Conste onder uwer E: naeme

*in druck te gheuen, ende uwer E: tot eenen willecom toe te dediceren. Niet twyfelende
off uwer E: en sal de selue onder uwe Protectie nemen, ende dese cleene saecke my
van besten houden, ter tijt toe, dat den Almogenden Godt gelieuen sal, dat ick uwer
Eer: met wat meerders congratuleren can, VVt onse studium te Mechelen, desen
lesten Iulij 1581.*

*uVVer E: goetvilligen Dienaer
Peeter Sterlinx*

Totten Leser.

My dunckt dat ic alree, Momus aenschouwe,
 Berispende neerstich elck dinck bysondere,
 Geboren sonder vader, *vanden* nacht soo ic houwe:
 Om dit werc te berispen, van bouen tot ondere
 Seggende eat hier toch wert gepresenteerd voorwondere
 Een alsulcken Hoochwaardigen Magistraet?
 Meent ghy dat zy sullen achten, ic sijt oorcondere,
 Eenich van dese Grillen, seer sierlijc van daet
 Ghy Presenteerden veel beter delicaet,
 Saecken die Wijsheyt, ende Raet, voort brachten,
 Off yet dat verquichten haer gemoeden desolaet,
 Die door Mars by na hebben verloren haer crachten,
 Dit hoor ic hem spreken: wie weet noch zijn gedachten?

Ist waer Momus? v schimpen kent een ieder wel,
 Maer ghy en onthout der gheleerde sententie niet,
 Die daer seet, dat hy noyt en las schriften soo fel
 Hy en vant daer wat in, dat stichten siet,
 Soo salmen oock in dit Cleen stucxken vinden iet
 Dat stichtinge bringt, en den geest verfrayt:
 Diet nu niet en dient, als hijt wel heeft doorwiet
 Die sal op een ander tijt, daer mede zijn gepayt
 Dus Momus, ist al verloren ghecrayt
 Ic heb soo stout gheweest, dat ick den Raet eerbaer
 Dit heb gedediceert, al ist cleen in consten versprayt
 Tot een verbeteren ick seghe v eenpaer
 Want die geeft dat hy heeft, is niet te eyschen voorwaer.

Tot alle const beminders.

Al hoorde hier Pan met zijn grote fluyt
Op gheblasen teghen Appollo spelen,
Ick bidt v broeders zijt niet soo ruyt
Dat ghy int Oordeelen Midias wilt vervelen,
Nemet toch int goede, wilt fouten helen,
Om ij. oorsaecken, weerdich t'aenmercken,
Dierste dat lust om leeren, Onuerstant doet quelen,
Het tweede, dat eenige noch zijn ionge Clercken
In dese conste, alst blijkt aende wercken,
Vande geesten uyten Lande van voren
Men bout niet op eenen dach huysen, en kercken,
Niemant en is oock met de const gheboren,
Want ongebouden acker, draecht selden goet coren.

Sonnet totten Leser.

Hier sult ghy sien, wie de Prijzen zijn gegeuen
O Leser! dus merct, oft daer recht is gheschiet
Vraechdijt ons? moecht ghy antwoorden onder sneuen,
Die daer selfs als rechter hebt gheseten siet?
Dan dat ontken ick, vaet mijn bediet
Ouermits de verwaenthey. diet my beletten,
Want zy ordeelde met sulcke gunste doorspiet,
Dat zy gaudeerde, en ander Stelden wetten.

Inden eersten, vande Vraghe int vvijs.

Den Aeckerboom van Vlaerdingen, den Oppersten.
De Vreuchden Blom vanden Briele, den Tweeden.
De Accoleyen van Rotterdam, den Derden.

Vande Vraghe int Amouereus.

De Roode Roosen van Schiedam, den Oppersten.
De Accoleyen van Rotterdam, den Tweeden.
De Vreuchden Blom vanden Briele, den Derden.

Opden Regel.

De Roode Roosen van Schiedam, den Oppersten.
Den Aeckerboom van Vlaerdingen, den Tweeden.
De Accoleyen van Rotterdam, den Derden.

Van het Liedeken.

De Vreuchden Blom vanden Briele, den Oppersten.
De Roode Roosen van Schiedam, den tweeden.
De Nardus Bloeme van Swartewael, den Derden.

Vande Meeste Menichte.

De Violieren vanden nieuwen Horen, den Oppersten.
De Vreuchden Bloeme vanden Briele, den Tweeden.
De Nardus Bloeme van Swartewael, den Derden.

Vande Sotten.

De Vreuchden Bloeme vanden Briele, den Oppersten.
De Violieren vanden nieuwen Horen, den Tweeden.
Den Aeckerboom van Vlaerdingen, den Derden.

Met minnen versaemt. Rotterdam. Refereyn.

Fantasije brengt my tot moeyten der sinnen
 Om een materij te vinden op dees vraech verheuen
 Veel ouer denckende, int herte binnen
 Wat menschen vrolijk steruen, en truerich leuen
 Soo heb ick mijn solutij hier op ghedreuen
 Die vervolch lijden, hoort het verclaeren
 Om den naem des Heeren soomen vint beschreuen
 Ghelijck Moyses van Pharo heeft moeten verhaeren
 Inder Woestijnen wel veertich iaeren,
 En van zijn eyghen volck ghehadt veel lydens groot
 En ueruolghing twelck hem soo ghing beswaren
 Dat hy wel begheerden te steruen de doot
 Alsulcken menschen truerich leuen, verstaetet bloot
 En in steruen zy haer blylijck houwen
 Die vervolch lijden, en vast betrouwen.

Die vast betrouwen, en veruolch lijden
 Die steruen altesamen vrolijck inden gheest
 Want zy haer in goede wercken verblijden
 Soo datse voor gheen doot en zijn bevreest
 Ghelijck die Propheet Esaias heeft gheweest
 Die zy met een saech ouer midden ghinghen saeghen
 Ieremias ghesteenicht, soomen leest
 En Sacharias moest oock den doot verdraeghen
 Om dat hy Twoort Gods, had in zijn behaeghen
 En niet op en hielt te straffen haer sonden
 Sommighe zijn metten sweerde gheslaghen
 Al om datse die waerheyt wilden vermonden
 Dese leuen truerich tot allen stonden
 En zy verblyen haer int gaen nae der doot t'aenschouwen
 Die veruolch lijden en vast betrouwen.

Samuel en Daidt die op Godt betrouden vast
 Hebben oock ghevlucht, en veruolch gheleden,
 Van Sauls tirannicheyt den wreeden gast
 Iacop wert veruolcht van Esau meden
 Ioseph van zijnen broeders, verstaet dees reden
 Dese leefden truerich, en waren in verdriet
 Heliass badt Godt wilt mijn ziel vant lichaem scheden
 Doen hem Iesabel ghinck veruolghen siet
 Songhen die drie Ionghelinghen inden houen niet?
 Om haer vast betrouwen, daer zy op bleuen staen
 Ghelijck Stephanus die hem steenighen liet
 En ghinck als doen zijn ooghen oppewaert slaen
 Ia sach door den Hemel Godts glorie aen
 Alsulcken steruen vrolijck sonder benouwen
 Die vervolch lijden, en vast betrouwen.

Den oppersten Prince die bouen al is
 Worden oock veruolcht met zijn Propheten
 Waer dat zy quamen, zy waren inden val wis
 Heen veriaecht, dander doot ghesmeten,
 Sommighe ghevanghen, met veel tormenten beseten
 Dit leden zy al blijdelijck, soo die schrift wt leyt
 Wie Christus voetstappen volcht, en wert verbeten
 Voor die, heeft Godt d'eeuwich leuen bereyt
 Ghelijck als die Apostel Petrus seyt
 Dus steruen zy vrolijck die Godt acht en eert
 Lijt en verdraecht, en die waerheyt ontspreyt
 Ghelijck Paulus in Asya was ghetempteert
 Met droefheyt soo dat hy hem tot steruen heeft verneert
 Dus leuen zy truerich, en op Godt bouwen
 Die veruolch lijden, en vast betrouwen.

Hope troost my.
per VVael.

Met minnen versaemt. Refereyn.

Och hoe ist verdrayt // door groot opruer // siet
 Ick heb gesayt // maer ten heeft geen duer // siet
 Het wort my ghenomen // ende berooft // al
 Ic wort af gedrayt // van goet en schriftuer // siet
 Het welck my becayt // en maect in ghetruer // siet
 Och tis ghecomen // door menschen my ghelooft // al
 Die welcke my met ghewelt hebben verdooft // al
 En maecken dat ick ben in grooter allenden
 Want veel my hebben ghehouwen, en gheclooft // al
 Och waer sal ick my van benautheyt wenden
 O cost my nv iemant die doot toe senden
 Hoe blijijck sou ick comen om daer te volenden
 Want ic en weet niet te comen vanden eenen brooden
 Noch tot den anderen, in het enden
 Dus eerlijcke armoede, sterft duysent dooden.

Die my heeft ghemaect // seer wel zijn woort // hout
 Want mijn hert nv blaect // dan den mensch hem dus hout
 Ick wou wel steruen // maer Godt wil dat ick lyen // sal
 Nu ic hebt geraect // dat den mensch hem dus discoort // hout
 Tegahens my staeckt // en alle duecht versmoort // hout
 Ic moet vruecht deruen // en druc ic noch meer lyen // sal
 Want my noch veel drucx en droefheynt gheschien // sal
 Och sal my die doot noch niet ouer comen
 Want die truerich leeft, tegens die doot niet stryen // sal
 Ick mach teghens dit ghewelt wel schromen
 Sy nemen alle mijn goet tot harer onvromen
 Och mijn vruecht wort my gans af genomen
 Dus mach ick wel claeghen als den blooden
 Want ick ben nv al quijt dat stont vol schoone blomen
 Dus eerlijcke armoede, sterft duysent dooden

O truericheyt groot // die geen bitterheyt beclaecht // nv
 Dis ooc ghy foot, my van hier wech draecht // nv
 Wat hebt ghy ghewrocht // nv met al v treken // fijn
 Dat ghy my dus bloot // hebt al veriaecht // nv
 En ghenomen minoot // dat v behaecht // nv
 Tis op my versocht // o Godt wiltet wreken // fijn
 Sal noch tot die doot iet ontbreken // fijn
 Want ick moet steruen duisent dooden voorwaer
 Want ic ben van al mijn goet versteken // fijn
 O Godt sult ghy my noch niet by v halen claeer
 Sy willen my nu vernielen int openbaer
 Want mijnen hongher dien ick heb valt my soo swaer
 Ouermits zy ons houden argher als Iooden
 Mijn kinderen steruen van hongher eenpaer
 Dus eerlijcke armoede, sterft duysent dooden.

Prince, toont v werck // tot goeder affextie // al
 Want in v perck // is een groote delectie // al
 Want door uwen haet // moeten wy sneuen // noch
 Hout v gheloof sterck // en in goede protextie // al
 En als een clerck // toont v perfextie // al
 En hout geen valschen raet // om ons te doen beuen // noch
 Want wy worden benomen tgoet iae ons leuen // noch
 Want alle menschen nu malcanderen haten
 Ende maecken dat ick ben verdreuen // noch
 Hoe wel ick den deucht nu gaen aenvaeten
 Ten mach my in mijnen hongher niet baeten
 Want mijn kinderen gans van hunger praeten
 Och doot wilt hier toch comen, ghy zijt hier van nooden
 Want ick in bitterlijck lijden my blye heb ghelaeten
 Dus eerlijcke armoede sterft duysent dooden.

Refereyn.

Ick ben seer ghequelt met fantasyen
 Om dat my onlanx is gheopenbaert
 Een questie, die ick voor u hier sal belijen
 Waer door mijn herte is gheweest beswaert
 Maer om te thoonen Retorices aert
 En solutie te gheuen, om sprijs verweruen,
 Op dese vraeghe seer wijselijck verclaert
Wat menschen treurich leuen, en vrolijck steruen
 T'zijn Godts wtvercoren die zijn rijck sullen eruen
 Want zij daghelijcx lijden om zijn Goddelijck woort
 Dese woorden veracht als ghebroken scheruen
 Hier by deser werelt met groot discoort
 Dit doet haer treurich leuen, soot wel behoort
 Maer tot een vrolijck steruen sullen zy haer weeren
 Die daghelijcx lijden, om twoordt des Heeren.

Christus spreeckt ghy sult treuren en schreyen
 Wanneer die werelt sal vrolijck wesen,
 Maer wilt uwen tijt, met lijtsaemheyt verbeyen
 Soo sult ghy worden van druck ghenesen,
 Dus trueren zy daeghelijcx, die den Heere vresen
 Soo langhe zy hier opter aerden leuen,
 Want al wat werelt is, wordt van haer mispresen
 Dus en moghen zy haer tot gheen meucht begeuen,
 Maer peysen altijt om dat schrickelijck leuen
 Wanneermen sal hooren der Trompetten geschal,
 Staet op ghy dooden, als ons is beschreuen
 En coempt ten oordeel ghy goede en quaede al
 Dit doet haer trueren naer Ieronimus verhal
 Dus zijn dit de ghene, naer mijn solveeren
 Die daghelijcx lijden, om twoort des Heeren.

Die haer leuen nae Godts woort hier stellen op aerden
 Sullen zijn die bruyt Christi, dat is waerachtich
 Sy leuen in suyuerheyt, trueren zy aenvaerden
 Met eenen ootmoedighen Geest zeer weerslachtich
 Door tgheloof in Christo, en zijn ghenade crachtich
 Dees zijn ghewasschen door Christus bloet van sonden
 Sy houden haer reyn, weest dit ghedachtich
 En soecken Godt te behaeghen tot allen stonden,
 Sijn Goddelijck woordt, zij altijd vermonden
 Waerom zy veel lijdens op aerden draeghen,
 T'coempt door zijn heylich woort, twoort v ontbonden
 Maer zy wachten haer verlossingh tot allen daeghen
 Met weenen, en trueren, om Godt te behaeghen
 Dees sullen vrolijck steruen, naer Paulus leeren
 Die daghelijcx lijden, om twoort des Heeren.

Prince.

Dese haer zeer vrolijck tot sterue vueghen,
 Want zy hebben haer tijt met treuren verwacht
 Met die Enghelen Godts, sullen zy haer verhueghen
 In dat Nieuwe Ierusalem met heerlijcke macht
 Daer Godt met haer sal wonen, hier wel op acht
 En hy sal haer Godt zijn, soo Ioannes belijt
 Sy en sullen niet meer wonen dach noch nacht
 Want vande tweede doot zijnse bevrijt
 Die traenen worden zy van haer wanghen quijt
 Sy sullen als ghemeste Calveren springhen,
 Dese zijn van eeuwichheyt ghebenedijt
 Want zy gaen met Christo d'enge poort door dringhen
 Heylich, Heylich, is hy, sullen zy singhen
 Want haer weenen sal in blijschap verkeeren
 Die daghelijcx lijden, om twoort der Heeren.

Aensiet die Ionckheyt.

Schiedam.

Refereyn.

Hoe vele diuersche Godts geest haer beroemen
 Malcanderen door gebruijc *van* Religie verdoemen
 Recht of die salicheyt hinc aen een wterlijc pant
 Dat zy niet en doet ant:
 Wt die gront des herten, moet die duecht voortcoemen
 Dan die Ioden wilden oock haer heylich noemen
 Om die besnijdenis dien zy hielen vaillant
 Maer Godt die bevant
 Haer herten onbesneden, dus sloech haer Godts hant,
 Want die reyne van herten sullen Godts rijcke eruen
 Dus wert nu ghevraecht met cloeck verstant
Wat menschen truerich leuen, en vrolijck steruen
 O Godt laet mijnen geest daer verstant *van* verweruen
 Heere naer u woort soude ick daer voor achten
 Want ghy sult daer in eeuwicheyt niet bederuen
 Die herboren door den geest, Godts rijck verwachten.

Die herborene Godts, zijn niet vleeslijck gesint
 Vyanden des werelts is datmense vint
 Soecken hier ter doot haer sondighe leden
 Voor den gheest te treden,
 Sy haer men niet eerts, maer wat hemels is bemint
 Den gheest in haer alle aenvechtinghe verslint
 Om den dach des verlossinghe wert by haer ghebeden
 Om te rusten met vreden
 Inden Heer, want zy weten dat hier beneden
 Der Christenen leuen, niet is dan eenen strijt
 Doende als Godts kinderen, vant beghin oyt deden
 Niet soeckende dan dat Hemels is altijd,
 Want die doot is eenen doorganck, dies zeker zijt
 Tot den leuen: voor Christelijcke ghedachten,
 Omm te Christo in zijn Rijck te worden verblijt
 Die herboren door den geest, Godts rijck verwachten.

Die herboorte en compt inden water niet,
 Maer wt den water, die Godts kinderen geschiet
 Inden Gheest van Godt den almachtighen vader
 Haer drucx ontlader:
 Die haer tot Christum trect, dus wat Christus gebiet
 Sy haer men inde cracht volcomen siet
 T'rijcks niet int woort, dus Godts kinderen te gader
 Wt vierigher aeder:
 Inde cracht des woorts, haer tijt comen nader
 Verlangende na themelsche ewich wesen,
 Elck is van haer een wellust versmader
 Wetende dat Christus van der doot is verresen
 En dat sullen verrijsen, zijn wtgelesen
 Die haer offer oyt tot hem recht op brachten
 Dus leuen treurich, en steruen vrolijck door desen
 Die herboren door den geest, Godts rijck verwachten.

Prince.

Den eenighen Prince Christus die sal gheuen
 Al die dus volstandich in hem zijn ghebleuen
 Als zijn vaders beminde wtvercoren
 Sijn rijcke te voren
 Tot zijn rechter handt sullen zy op zijn geheuen
 Want zy staen int boeck des leuens gheschreuen,
 Dus den arbeyt en sal dan niet zijn verloren
 Vanden weder gheboren,
 In welcke men hier tribulatie ach sporen
 Want zy met Christo haer Cruyce hier draghen
 Verblijden, als die doot tlichaem compt verstoren
 Soeckende alleen den Heere te behaghen,
 Ick segghe swerelts lusten achter in voor plaeghen
 En met die doot zy haer pijn versachten
 Mits alleen naer den dach Christi vraghen
 Die herboren door den geest, Godts rijck verwachten.

Aensiet die Ionckheyt. Schiedam.

Refereyn.

Ghy alle die hier Christus Naeme wilt draghen
 Neemt v Cruys op den hals, en weest niet verslagen
 Soeckt Godt te behaghen
 Hy maeckte onsen Hertoch daer door volcomen,
 Dus oeffent hier onder het Cruys v daghen
 Wilt vlees, bloet, en goet, voor Godts Naeme wagen
 Soo na den prijs iaeghen
 Laet des vleeschs lusten in v gantsch zijn benoemen
 Snijt die werelt af, die Godt sal verdoemen
 Laet t'oude Serpent, v gheensints bederuen
 Tis listich, en derf hem seer veel beroemen
 Wat segt Schriftuer, van die Godts rijck sullen eruen
 Sy moeten treurich leuen, en vrolijck steruen
 Dees menschen wilde Christus Nicoderno wijsen
 Sijn verborenen Godts, welcke flvees lust af keruen
 Sy ghelooouen door den gheest, tglorieus verrijsen.

Dus des vlees wercken door den geest toch hier doot
 Om te leuen met Christo, in glorie groot
 Die Heere minioot:
 Vernielt d'ouden Adam, wilt den nieuwen aentrecken
 Strijdt als Christen Ridders, vreest, gheenen aenstoot
 Neempt ter herten, hoe die Heere zijn bloet vergoot
 Doende cloeck t'exploot:
 Om onse misdaden te moghen bedecken,
 En is verresen, om ons te verwecken
 Nu diens gheest, die sulcx in hem heeft bewesen
 [...] niet ons, dus wilt v Heere strecken
 [...] zijnen Naem want zijn wtghelesen
 [...] treurich leuen, en steruen vrolijck door desen
 [...] zy sullen met Godt veriolijzen
 [...] zijn die weder gheboren Godts, by Godt gepresen
 [...] ghelooouen door den gheest, tglorieus verrijsen.

Onder tCruys, hebben hem Godts kinderen begeuen
 Eenen ghestadighen strijt wert by haer ghedreuen
 Om te vercrijghen tleuen,
 In eeuwicheyt by Godt dat zy verwachten
 Voor die tijtelijcke doot, zy niet en beuen
 Soecken met Christo te werden verheuen
 Dien zy aenleuen,
 En in Christo zy oyt die doot t'onder brachten,
 Met die doot te steruen, zy die doot versmachten
 Werden t'lichaem ontlost, naer des gheests begheeren
 Dus broeders wilt daer met vlijt op achten
 Wat menschen hen ter werelt treuren gheneren
 En met een Christen ghemoet haer occuperen
 Vanden doorganck des doots, Godt loffelijck prijsen
 T'zijn herborene Godts, niemant en mach haer deren
 Sy gheloouen door den gheest, t'glorieus verrijsen.

Als den Prince Christus, treurich heeft gheleden
 Ende noch voor zijn vyanden ghebeden
 Die hem misdeden,
 Alsoo dat rijcke inghenomen met ghewelt
 Soo ist dat zijn kinderen, hem hier na treden
 Want by haer moet, soo wel als by hem zijn gestreden
 Sullen zy met vreden
 Triumpheren int rijcke, dat voor haer is ghestelt,
 Want die victorie hier int Cruyce ghelt
 Om t'rijcke der Hemelen te moghen winnen,
 En wie niet herboren is, werter niet ghetelt
 Om tot het Rijcke te moghen comen binnen
 Dus verstaet hoe treurich leuen, edel Christen sinnen
 En vrolijck steruen, om haer siele te spijsen
 Die herboren Godts, want Godt zy beminnen
 Sy gheloouen door den geest, t'glorieus verrijsen.

Aensiet de Ionckheyt. Sciedam.

Refereyn.

Hoort ghy menschen kinderen altesamen
 Laet af van sonden, wilt Christelijck leuen,
 Want doort Cruys, en lijden, oyt Gods kinderen quamen
 Int boec des leuens te werden gescreuen,
 Dus volcht Christum naer, wilt tvleesch lusten begeuen
 Sterft vry inden Heere, die eewich en altijt
 Is leuende, soo werdy naer die doot verheuen
 Want tleuen van een Christen, is hier eenen strijt
 Om van duuel, helle, en doot, te werden ghevrijt
 En die victorie Christi te moghen verweruen
 In lichamelijcke doot, haren Gheest verblijt
 En die tweede doot, en sal haer niet bederuen
 Dus hier truerich leuen en vrolijck steruen
 Die herboren menschen, naer schrifs bewijsen
 Die ghelooouen in Christus glorieus verrijsen.

Die staen om met Christo te verrijsen in glory
 Strijden met den schilt des gheloofs hier perfect
 Verlanghen naert d'eynde op dat zy victory
 Moghen beuechten, en d'aertsche hutte beulect
 Mach weder inde aerde werden ghestrect,
 En vernieut daer naer, in een eewich wesen
 Voor Christum, ter glorie van der door verweckt
 Die den eersten is, daer toe wt ghelesen
 En dees Medecijn-meester, sal haer ghenesen
 Van die wonde des doots, waerom zy met treuren
 Hier leuen, ia Christus seyt selfs van desen
 Die volstandige ten eynde sal t'rijck ghebeuren
 Dus dit zij die herboren leuen, vol doleuren
 En steruen vrolijck om haer ziel te spijsen.
 Die ghelooouen in Christus glorieus verrijsen.

Het verrijzen glorieus zy in Christo soecken
 Door wien men alleen mach tot den Vader comen
 Waerom sy hem het Cruyce te draghen vercloecken
 Wetende dat t' Cruyce moet op zijn ghenomen
 En Christus gheulocht, sonder door te schromen
 Inden gheest soeckende, alleen dat bouen, is
 Om te werden bevrijt vant eeuwich verdomen
 Dus een waer Christen weynich in vorsten houen, is
 Godt aensiet gheen persoon, daer hy af te louen, is
 By hem en ghelt besneden, noch onbesneden
 Maer nieu herboorte, die vande werelt verschouen, is
 Dus ist dat svleesch lusten hier onder treden
 En verblijden inden doot, die herboren leden
 Christi, door den gheest, die haer doet veriolijzen
 Die ghelooouen in Christus glorieus verrijzen.

Prince.

Den prince Christus sal inde wolcken te moet
 Den gheloouigen comen, en int rijcke halen
 Die wt den ghelooue leuen, by wien men doet
 Den wille des Vaders, dus sal hy haer betalen
 Met eeuwige vreucht, en zijnen wijn wt schalen
 Der vreuchden schencken, soo dat noyt ooc heeft gehoort
 Sulck een melodye, maer den boosen sal dalen
 Inden afgront, door maledictie van Christus woort
 Dus zijn die treurich leuen, op dat soude versmoort
 Wert door t'gheloof, dat in Christo Iesu staet
 Met ghewisse hope ter doot gaende voort
 Vrolijk inde liefde Christi, haren Advocaet
 Die wederboren inden Gheest van Godt metter daet
 Wiens naem zy eewelijck sullen prijsen
 Die ghelooouen in Christus glorieus verrijzen.

Aensiet liefd'.

Vlaerdingen.

Refereyn.

Het heeft ghelieft eenighe constenaren
 Ons Rethorijckelijck, int wijs te vraghen
 Wat menschen haer int leuen. met trueren beswaren
 En vrolijck steruen in haer daghen,
 Waer op datmen veel antwoorden can gewaghen
 Want deen mach roemen, den behoefighen altijd,
 Dander, den Crancken, die dick treurt met vlaghen
 De derde, den Blinden in swerelts crijt,
 Eenighe, den Stom doouigen sonder iolijt,
 Andere, de wtsinnighe die altijd tieren,
 Veel voeren oock eenen heftighen strijt
 Segghende, t/zijn dees haetnijdighe ghieren
 Die met alle menschen twisten in veel manieren
 Dan ick wegghe te wesen, dit wel doorsweruende
 S'werelts afgrouw, in goeder conscientij steruende.

Om dit te bewijsen, soo moeten wy aenmercken
 Van wie de werelt een afgrouwen heeft,
 Dat zijn alle vrome, godtsalighe, clercken,
 Daer voor dat zy als een misdader beeft,
 Ghemerckt alsulcken tot deuchden exempel gheeft,
 Die de werelt oyt haette, en altijd haeten sal
 Dies een Godtsalich mensche, treurich leeft
 Ende dat wt twee oorsaecken, vol van misual
 Deerste is de boosheyte, die zy in groot ghetal
 Voluert, teghen d'eenvoudighe die Godt vreesen,
 Het tweede, dat soo menich duysent menschen al
 Daer in versmoren, soo wy moghen lesen
 En al sien sy de wonde, tis quaet om ghenesen
 Waer deur ick schrijue, als dit eruende
 Swerelts afgrouw, in goeder conscientij steruende.

Wat afgrouw hadden D'israheliten in veel saken
 Tegen den vromen Moyses eendrachtich
 Inghelijcx zy alle Propheten verstaken
 Ia grouden mede teghen de waerheyt almachtich
 Oock teghen zijn Apostelen, leerende crachtich
 Als ghesonden boden, van Godt vercoren
 Het was haer alle eenen grouwel prachtich
 Alst noch daghelijcx is, soomen mach sien en hooren,
 Niet dat ick segghe, dat dees duytsche doctooen
 Die daer roepen Christus is hier ende daer,
 Inde rechte waerheyt hebben ghesworen,
 Want Godt sal dat noch maken openbaer,
 Maer die eenvoudich godtvreesende zijn voorwaer
 Daer van ick mach segghen, mijnen kerf keruende
 Twerelts afgrouw, in goeder Conscientij steruende.

Prince.

Waer in een goede Conscientij ghelegen // is
 Connen alle menschen seer wel weten
 Soo zy treden in haer selfs wegghen // wis
 Met eenen knaghenden worm, die altyt wil eten,
 Want so die quaet tuycht, elc wacht hem *van* vermeten
 Teghen Godt, die hert e nieren deursiet,
 Maer laet hy ons ongequelt, als wy zijn gheseten
 Om te ouerpeysen onse misdaden iet,
 En in sonderheyt als ons de doot nope biet
 Soo sullen al sulcke treurighe menschen
 Vrolijk steruen, deur haer goede conscientij siet,
 Want zy verrijsende winnen haers herten wenschen,
 Daer de werelt afgrouw, met volle penschen
 Dat zijn de ghene die daer zijn verweruende
 Swerelts afgrouw, in goeder conscientij steruende.

Corrigez sans Reproche.

Briele.

Refereyn.

De menschen die hier // schier // treurich leuen
 En int steruen // eruen // vrolicheynt ouervloedich,
 Sijn van veelderhande // verstande // hier beneuen
 Soo ic meene // is deene // in steruen vrijmoedich
 Deur dat hy lijt // spijt // en hongher gloedich,
 En dander is certeyn // pleyn // met siecten beladen
 Waer deur dat wy // vry // int steruen is spoedich
 En is vrolijck voorwaer // claer // sonder beraden,
 Want pijnlijc nopen // doet hopen // op Gods genaden
 Dees menschen sijn met reen // de geen // die vrolic steruen
 Daer sijn die haer gedachten // achten // op Gods paden
 Waer deur sy in dit leuen // beuen // en sweruen
 Maer als haer die doot // stoot // om te bederuen
 So comt die vrolicheynt haer // claer // verhuegen crachtich
 Dat doet treurich leuen, vrolijck steruen warachtich.

Vintmer niet in dit Prieel // veel // die leuen truerich
 Om al dat sy doen // coen // niet tot voorspoet wil dyen,
 Waer om sy dit termijn // fijn // vol verdriets geduerich
 Daerom dat // oft wat // sy doen, haer niet can verblyen
 Want al haer geluck soet // en voorspoet // loopt besyen
 Dus is haer leuen stuerich // en truerich // voorwaer,
 Als wy aen veel lien // sien // als nu ten tyen
 Men macht aen sulcke clercken // mercken // openbare
 Datse souwen sonder vreesen // weesen // dats clare
 Als sy het steruen // eruen // certeynlijck
 Ia men hoort wat ick spel // wel // wert ontware,
 Want soo haest men seyt // bereyt // v te steruen pleynlijck
 Soo sijn sy tot dier tijt // verblijt // ghemeynlijck
 Door dat haer leuen is gheluct // bedruet // pachtich
 Dat doet treurich leuen, vrolijck steruen warachtich.

Wilt niet achten // dees gheslachten // van conditien
 Die met peynsen // veynsen // altijd te sijn vol sonden,
 Waer deur // sonder doleur // is haer petitien
 Lieuer het steruen // te eruen // wilt dit doorgronden
 Dan hier beneuen // te leuen // tot desen stonden,
 Want sy sorghe altijd // in spijt // Godt te temieren
 En door sulke practijc // Gods Rijc // hoort mijn vermonden
 Niet t'ontfangen // maer bangen // is haer glorieren
 Dees menschen connen int quartier // hier // nz gauderen
 Maer truerichint verstijuen // drijuen // sy haer leuen
 Dat doet int steruen // verweruen // vrolick floreren,
 Want een ongherust hert, smert // daer beneuen
 Sijn handel // en wandel // al hier ghedreuen,
 Dit sijn die saecken // wilt dit smaecken // aendachtich
 Dat doet truerich leuen, vrolick steruen warachtich.

Prince.

Alle gheesten // die hier ter feesten // sijn ghecomen
 Neemt dit als vroede // int goede // tis mijn begheren
 Oock is mijn bede // mede // aen alle vromen
 Datse met een lijn // fijn // als die trueren seere
 Maer ontgaet haer iet // siet // dat sy Godt den Heere
 Sullen bidden met vlijt // altijd // hy sal v helpen
 Want daer isser veel // arm en eel // die nemmermeere
 Versaet sijn in haer moet // en goet // arme welpen
 Dees drijft Godt // sonder spot // in haer schelpen
 En dits de roede // sijt dit vroede // die haer quelt
 Want een mensche // die sijn wensche // niet can stelpen
 Die is selden gherust // maer onlust // hoe hijt spelt
 Sijn conscientij // die penitentij // hem selfs stelt,
 Sulcken lieden // vlieden // dit leuen prachtich
 Dat doet truerich leuen, vrolick steruen warachtich.

*Tot vreucht geresen,
 Swartewaele.*

Refereyn.

Antwoorde te gheuen op dese vraghe jent
 Present // willen wy ons ghereet spoen
 Met Schriftuerlijck bewijs, comende ontrent
 Bekent // willen wijt na ons simpel verstant doen
 Wilt doch eens hooren naer ons bevroen
Wat menschen treurich leuen, en vrolick steruen,
 Paulus schrijft den tweeden brief tot Tirum coen
 Mijnen loop is ten eynde ick hoop te verweruen
 Een eeuwighe croone dien ick niet en sal deruen
 Het ghelooue heb ick behouden te hant,
 Daerom ghinck hy in droefheyt keruen
 Maer het steruen viel voor hem seer triumphant
 Dus segghe-ick met woorden seer diamant
 Die onder het Pausdom noch moeten sweruen
 Die leuen treurich, maer vrolick sy steruen.

Die op Godt hopen met grooten verlanghen
 Die leuen treurich hier int Aertsche crijt
 Hoe wel de werelt hem ghewis aenhanghen
 Tvalt den gheest banghe dies seker sijt
 Want Paulus seyt noch met grooter vlijt
 Heer wanneer suldy dit sondich vleesch *van* my nemen
 Het docht hem lang te vallen desen tijt
 Vrolijck te steruen, was wel sijn temen
 Hy en wilde van Gods leeringhe niet vervremen
 Sacharias beweest oock int openbaer
 Als hy Christum sach, sprack hy sonder schemen
 Heer laet uwen knecht gaen in vreden voorwaer
 Die Christum willen volghen ick segt v claer
 Die moeten *den* Roomschen Antechrist vrientschap deruen
 Die leuen treurich, maer vrolick sy steruen.

Van Tobiam lesen wy oock seer claer
 Doen hem openbaer zijn huysvrouwe schelde,
 O Heer seyde hy met woorden voorwaer
 Neemt mijnen gheest in vreden was dat hy relde
 Sijn seluen hy ganschelijck tot den Heere stelde
 Om te steruen was hy seer wel bereyt,
 Nabuckodonosor die dry longhelinghen quelde
 Om dat sy niet en aenbaden twert v geseyt
 Sijnen afgodt dien hy hadde wtgeleyt,
 Dies moesten sy oock naden houen treden,
 Maer sy bleuen volstandich in volherdichey
 Sy ghinghen ter doot in vrolijckheden,
 Het is doch suer menich Iaren gheleden
 Datmense in dese Nederlanden sach ter doot keruen
 Die leefden treurich, maer vrolijck sy steruen.

Prince.

Prince der Princen tis wel ghebleken
 Aen Abraham, Isack, Iacop ter stede
 Haren gheest inwendich was totten Heere gestreken,
 Sy hebben dlichaem besweken in vrolickheden,
 Die twaelf Patriarchen ghingen oock vrijlick treden
 Naer haer plaetse die hen Godt had bereyt,
 Samson heeft den Heer met vieriger herten gebeden,
 Heere laet my wraeck nemen heeft hy gheseyt
 Van mijnen ooghen, O Heere gheleyt
 Mijnen gheest in vreden, op dat men v mach eeren
 Dat ick mijn vyanden ter neder worpe, niet en beyt,
 Ionas heeft oock ghebeden sonder cessereren
 Nv Heere neemt mijn siele van my, tis mijn begeeren
 Op dat ick v Rijck mach vrolijck verweruen
 Die leefden treurich, maer vrolijck sy steruen.

Tspruyt wt Ionckheyt.
Nieuwenhoven.

Hier beghinnen de Refereyen Int Amoureux. *Met minnen versaemt.*
Refereyn.

Ghy aerdighe Gheesten, vol amoreushey
 Coempt haestelijck voort, als Venus scholieren
 Waer zijdy: Phebus // vol coragieushey
 Die d'eerste vrijagetie maecte, suet *van manieren*
 Met Daphaene v liefste, als Venus dieren
 Seght my *Waer wt de liefde haren oorspronck heeft?*
 Hipolite en Phedra coempt oock, sonder vieren
 Ghy Paris die Aenone daer na begheeft
 Waer zijdy Aeneas daer Dido om sneeft
 Iason die Hipsiphille zijn lijf salueerde
 Penelope die om Vlisses haer web ontweeft
 Dees al haer inden oorspronck, der liefden gheneerde
 Als elck wel weet, die van haer oyt studeerde
 Dat den oorspronck der liefden, coemt met corage
 Wt het aenschouwen, van een schoon personage.

Als Paris, Venus, Iuno en Pallas aenschoude
 Vercoos hy amoreushey, voor rijcdom en verstant
 Na dien hem belooft was, dat hy hebben soude
 Helenam, die alderschoonste, van t'gheheele lant
 Want doort aenschouwen *van* haer dryen, lach zijn hert in brant
 Door Iasons visagie wert Medea ontsteken
 Hoe wel hy haer namaels noch leet in schant,
 Leander heeft Hero zijn lief niet besweken
 Acontius bedrooch Cidippe loos van treken
 Als hy haer schoonheit aenschoude, sijn hert moest blaken
 Doort gesicht quam *den* oorspronck der liefden, gestreken
 Als den Godt Pluto Proserpina ghinck ontschaken
 Dees alle doort aenschouwen *inder* liefden, ontstaken
 Dus coempt den oorspronck der liefdem, door elcx vijage
 Wt het aenschouwen, van een schoon personage.

Als Mercurius en Phebus, Chione saghen
 Verliefdē sy haer, ende hebbense bedrooghen
 Hippornes hadde in Atalantha behaghen
 Door daenschouwen van haer schoon claer bruyn oogen
 Die welgheleerde Sappho die werde ghetooghen
 Door tghesichte, tot liefden op Phasn seer schoon,
 Narcissus en mochte hem niet ghenooghen
 Te aenschouwen die schaduwe van sijn selfs persoon
 Dien hy int water sach, hem spieghelende ydoon
 Dies hy daer verliefde, op hem seluen sottelijck
 Canace die spande van schoonheyt die croon
 Dies Machareus haer beminde ongottelijck
 Want twas haren broeder dus wast bespottelijck
 Dus heeft die liefde haer oorspronck by elcx image
 Wt het aenschouwen van een schoon personage.

Prince.

Ghy Princelijcke minnaers, amoureux van gheest
 Die inde vryage, hebt een goet behaghen
 Den oorspronck der liefden, soect aldermeest
 Oft anders en condy gaer niet beiaghen
 Doorts moet ghy v seluen, oock eerlijck draghen
 Als ghy door v ghesicht, een hebt verspiet
 Want d'absentij van liefs lief, doet het herte knaghen
 Daerenteghen die presentij, blust alle verdriet
 Gheen dinck zoo solacelijck, dan datter gheschiet
 Tusschen twee gelieuekens, sonder violentij
 Want buyten d'aenschouwen, ist toch al niet
 Van een schoon personage, verstaet mijn intentij
 Maer liefd' baert vrede, in sliefs presentij
 Dus stel ick den oorspronck der liefden in frage
 Wt het aenschouwen van een schoon personage.

Liefd' baert vrede.

Per Yselueer.

Met minnen versaemt. Refereyn.

Damoureuse gheesten o Venus dienaren
 Geminders der persoonen wt Adam gebouwen
 Waer deur haer die liefde eerst comt openbaren
 Moet ick verclaren // sonder benouwen
 Het wencken der ooghen en dlieffelijck aenschouwen
 Doet een mensch het hert inwendich verblyen
 Want door tghesicht van schoone vrouwen
 Coemt de liefde den mensch aldereerst bstryen
 Ghelijck als Leander mocht niet langher lyen
 Hem te deruen als hy haer sach staen
 Het ghesicht dede zijn herte tot haer vlyen
 Als hy aenschouden haer schoonheyt seer wel ghedaen
 Hy is dickmael snachts wt zijns vaders huys gegaen
 Om zijn liefde t'aenschouwen die ter werelt leeft
 Wt het ghesicht die liefde haren oorspronck heeft.

Niemand ter werelt en can liefde draghen
 Sonder tghesicht van haer eerbaer wesen
 Want daer wt coemt den oorspronck der liefden jagen
 Soo datse terstont int hert is ghepresen
 Want alleen haer schoonheyt wtghelesen
 Doen die sinnen veranderen haestich en ras,
 En brengt die ghedachten in grooter vresen
 Hoe datment best soude brenghen te pas
 Om eens by haer te comen, daer sy was
 Want die ooghen slaepich op haer staen en stralen
 Sy besichten al haer leden soo blanck als vlas
 Haer wanxkens ghebloost, dmondeken root als coraele
 Thert verheucht hem door haer wel sprekende taele,
 Soo datmen hem terstont tot haer begheeft
 Wt het ghesicht die liefde haren oorspronck heeft.

Onstack Paris niet als hy Helena quam ontrent
 Van liefden die hem tot haer ginck draeghen
 Want duer die Troyaenen quamen in torment
 Dat hy duert ghesicht in haer kreech behaeghen
 En noch al meer die soo vrouwen saeghen
 Ghelijck Meleager die hem ghinck vermeyen
 En vant spaceren in bosschen en haeghen
 Die schoone Atalanta met haer beyen
 Het ghesicht ghinck hem terstont tot haer leyen
 En sprack tot haer, O schoon Maecht vol eren
 Wat grooter gheluck sal hem Venus bereyen
 Die ghy o Atalanta tot een man sult begheeren
 T'ghesicht de hem door haer schoonheyt die sinnen verkeeren
 Dat hy zijn rome seyt aent wilde verschen heeft becleeft
 Wt het ghesicht die liefde haren oorspronck heeft.

Prince.

Princelijcke minnaers die Venus beminnen
 Moeten eerst doort ghesicht aende liefde raecken
 Eer datse can comen int herte binnen,
 Oft die ghedachten met haer schoonheyt vermaecken,
 Want duert gesicht moet den brant der liefden eerst blaecken
 Ghelijck Esacas Nimphe sach staen op een riuere
 Doen stelden hy hem tot loopen om te ghenaecken
 Haer blanck lichaem dat hem thert de verciere
 En haer eerbaer wesen reyn van maenieren,
 Maer als zy hem sach, nam zy den loop veure
 Soo langhe dat zy quam by een wilt diere
 Dat haer terstont heel ghinck verscheure,
 Doen hy dat sach begonst hy te treure
 Nu beclaech ick dat ghy door my hebt ghesneeft
 Wt het ghesicht die liefde haeren oorspronck heeft.

Hope troost my.

Perwael.

Met minnen versaemt. Refereyn.

O Venus claer // voorwaer // hoe gady my omringen // ras
 En Cupido eenpaer // daer // my gaet dwingen // ras
 Sal ick op dit termijn // sijn // in v behagen // niet
 Noch comen naer // haer // die ick wel sou vinghen // ras
 Zy is noch eerbaer // maer // mocht ic by haer singen // ras
 Bitter als brijn // fijn // ten baet gheen claghen // siet
 Als Picamus en Tisbe ick my sou draghen // siet
 Niet als Teseus die Adricana was ontgaen,
 Helena mocht haer wel van Paris vertsaghen // siet
 Want hy vloot van haer hoe wel sy hem was onderdaen
 Maer als Leander wilt my toch verslaen
 Die sijn leuen liet soo my die Pocet doet vermaen
 Meleager heeft seer groote liefde ghecreghen
 Door dat hy sach die schoone Atalanta seer saen
 Och lief sonder v en wast niet te deghen.

Iuno en Pallas snel // fel // en die gossinnen // al
 Ghy maect my rebel // wel // om een die ick minnen // al
 Want ic verlang naer // haer // die in mijn hert staet // nu
 Och mijn gequel // fel // dat my noch meer verspinnen // al
 Want v beuel // spel // ick van binnen // al
 Och gheen caer // daer // dan ghy dit aenvaet // nu
 O Minerus tot v coem ick om raet // nu
 Och wilt my tot die alderliefste raet gheuen
 Die ick daghelijcx sie op die straet // nu
 Als ick haer sie soo doet sy al mijn hert beuen,
 Och mocht ick met Dedalus vliegghen beneuen
 Ick en sou met Icarum niet willen sneuen
 Daer sy met my ghelijck ick met haer ben bewegghen,
 Want door mijn ghesicht heb ickse int hert geschreuen
 Och lief sonder v en wast niet te deghen.

O Troylus bloet // goet // sult ghy lijden // noch
 Baltasar soet // vroet // groote liefd ginc bestrijden // noch
 Om Pallas alles alleyn // reyn // droech hy liefd' bouen maten // siet
 O Hercules met spoet // boet // van onse zijden // noch
 Het monster nu moet // doet // en wilt ons bevryden // noch
 So mogen wy certeyn // cleyn // groote liefd' aenvaren // siet
 Want door mijn gesicht en can ick haer verlaten // siet
 Dus en can ick haer niet langher deruen
 Want mijn hert wil my scheuren ten baet geen praten // siet
 Sal ick lief van v noch gheen troost verweruen
 Sal ick dan met Tantalus hongher en dorst steruen,
 Och mijn lief moet ick liefde absent dreghen
 Door mijn gesicht hoop ick nochtans troost te beeruen
 Och lief sonder v en wast niet te deggen.

Prince.

Princen ic arm scholier // hier // die cleen van machten // ben
 Want ick sonder gherier // fier // int wachten // ben
 Na mijn lief certeyn // reyn // om te verhalen // oock
 Och dat dier // schier // waer af ic groot van gedachten // ben
 Ic die als een vrier // tier // die cleyn van crachten // ben
 Ic mach wel beneen // treen // om niet te dwalen // oock
 Want het ghesicht en mach niet falen // oock
 Als ick haer sie soo crijch ick de liefde van binnen,
 Als Hippomenes sal ick v betalen // oock
 Want hy door zijn gesichte creech liefd' en groote minnen
 En daer na ghinck hyse met loopen verwinnen
 Loopende stercker als Herten oft hinnen
 Hy en vreesden gheen doot noch langhe weggen
 Door dat hyse sach sitten, setten op haer zijn sinnen
 Och lief sonder v en wast niet te deggen.

Daet sonder Roem.

Refereyn

O Godt almachtich, weert om te prijsen
 Waer wt die liefde van aenden beghinnen
 Haeren oorspronck heeft, als ons onderwijsen
 Propheten, Apostelen, wilt dit bekinnen,
 Want hy heeft zijn Soon ghesonden wt minnen
 Wt eeuwiger liefde hier op der aerden
 Voor ons arme sondaren wilt dit versinnen
 Om dat wy zijn liefde souden aenvaerden
 Tot onser Salicheyt, zijn ghenade en spaerden
 Wy noyt wt liefden heeft lief zijn liefde ghethoont
 Door zijn ialoerse liefde als de vermaerden
 Heeft hy d'aerde vervult. en zijn lief verschoont
 Voor zijn bruyt lieffelijck int hoochste ghecroont
 Dus solueer ick dit met sinnen voordachtich
 Wt Godt, heeft die liefde haren oorspronck waerachtich.

Wt zijns vaders rijck is hy neder ghedaelt
 En heeft het steruen wt vierigher liefden groot
 Aengeveert, seer lieffelijck ten heeft niet gefaelt
 Om volcomen troost te gheuen zijn lief minioot
 En heeft haer bevrijt van die eeuwige doot
 Daeromme sal lief, met liefde wonen te gader
 En hy sal haer ontfanghen in zijn armen bloot
 Wt grooter liefde by zijnen Hemelsche Vader
 Die oorspronck van liefde is, ons druc ontlader,
 En t'cleet der suyeringe sal hy zijn lief omhanghen
 Door zijn bloet root als een leuende ader
 Sal hy wt liefde zijn lief ontfanghen
 Haer cussende met zijn bloet-verwighe wanghen
 Segghende, Coemt lief weest mijn rijck deelachtich
 Wt Godt, heeft die liefde haren oorspronck waerachtich.

Christus spreekt wilt altesamen van my leeren
 Want ick ben sachtmoedich ende goedertieren
 En wilt die liefde niet van v weeren
 Hy is d'oorpronck van haer met goede manieren
 Zijn amoreuselijck wesen cant al vercierien
 Daerom wilt altijd by dees liefde blijuen,
 Op dat v die boosen niet en schoffieren
 Door haer quaet voornemen met vals bedrijuen
 Soo sal die oorspronck der liefde aen v beclijuen
 Met een eeuwighe vreucht, die niet en sal vergaen
 Die liefde sal zijn bruyt, dan van als gerijuen
 Op dat zy in zijnder liefde vast blijft staen
 Door zijn liefde worden sliefs traenen af ghedaen
 Ende niet meer en salse wesen clachtich
 Wt Godt heeft die liefde haren oorspronck waerachtich.

Prince.

Desen Princelijcken Minnaer, oorspronck der liefde
 Hy heeft, om zijn bruyt den doot verslonden
 Des vyants macht benomen, dat hem zeer griede
 Daer door zijn lief verlost, ende die banden ontbonden
 Door zijn vierighe amoreusheyt ist beuonden
 Dat hy groote liefde zijn bruyt heeft bewesen
 En ter doot toe bemint, naer schrifs vermonden,
 Hy is een Ialoers Liefhebber wtghelesen
 Ia die rechte Oorspronck vande liefde ghepresen
 Want sonder hem is niet, tot gheender tijt
 Dus betoont hem weder liefde mits desen
 Op dat hy door zijn liefde ons ghebenedijt
 Hy isset beghin en eynde sonder respijt
 En voor zijn groote liefde is hijt al machtich
 Wt Godt heeft die liefde haren oorspronck waerachtich.

Aensiet de Ionckheyt.

Schiedam.

Refereyn

Aenmerct al ghy amoureuse met cloecken verstant
 Waer der liefden brant
 Inden minnaer toch zijn oorspronck wt heeft,
 Die Cupido gheeft
 Noyt ick by Poëten van der minnen bant
 Gheschreven en vant,
 Eerst en was sien oft hooren daer liefde door aencleeft
 Hem die in minne leeft.
 Dees twee (seg ick) sijn oorspronc, want Appollo dreeft
 Sien van Daphne, gheheel in Venus net,
 Hoe menich minnaer noch door sien in minne sneeft
 Iupiter door thooren werde in minne verhet
 Dan wat ist datmen veel op sulcke minne let,
 Christenen behooren op Gods liefde te bouwen
 Die Godt in zijn woort ons heeft voorgheset
 Waer van om in Gods liefde te betrouwen,
 Aensien hooren: soud'ic voor den oorspronc houwen.

Gy Babel ist sien en hooren verboden
 Om wt te roden
 Dat eeuwige ontelick Godes woort,
 En Christus sey dat hoort:
 Maer Babel heeftse ghebraden en ghesoden
 Die daer Godt der Goden
 Int woort beminden doende Gods rappoort,
 Soo Gods kindren vermoort
 Christus segt doorsiet die schrift zy tuycht v voort
 Op my, welcke dat Babel verbiet te lesen,
 Sy wil datmen die rechte liefde Gods versmoort
 En selfs met haer gheboden zijn ghespresen,
 Want zy weet wt sien en hooren is gheresen
 Liefde int herte, dus doet Babel aenschouwen
 Haren broot godt, en preken veel wonders van desen
 Hoe zy dees duuelsche liefde int herte brouwen
 Aensien en hooren soud'ic voor den oorspronc houwen.

Vremde goden liefde heeft Israël becomen
 En oorspronck ghenomen
 Wt aensien en hooren, want zy ghelijck spraken
 Wilt ons een Godt maken
 Die wy sien, insghelijcx noch Bels papen dromen
 Sonder dat zy schromen
 Heliass comste die haer sal ghenaken
 En dapper raken
 Dan ick prijs v broeders, wilt die schrift recht smaken
 Siet haer door, sy sal v in liefde verwecken
 Tot Godt almachtich, en leeren te waken
 Op des bruydegoms comst, ooc v herte trecken
 Tot liefde ws naesten, dus wilt tegemoet doch strecken
 Om haer wel te hooren, tsal v niet benouwen
 Maer in liefde ontsteken, en v ontdecken
 Waer Gods liefde wt spruyt, sonder verflouwen
 Aensien en hooren, soud'ic voor den oorspronc houwen.

Princersse Schriftuere die v oyt recht doorsagen
 Hadden welbehaghen
 In v, want haer salicheyt dat sy vonden
 Te zijn ghebonden
 Aen Christo, ghy segt haer oock hoe sy eerst laghen
 In die doot verslaghen,
 En hoe Christus door liefden heeft onse sonden
 In zijn doot verslonden,
 Dus door v wort die liefde Christi ontwonden
 Die den minnaer hoorende, liefde doet rijsen
 V schoonheyt schriftuere, is niet om doorgronden
 Doot ende leuen cont ghy den minnaer wijsen
 Zijn hongherighe liefde die cont ghy spijsen
 Heeft hy ghevallen, tis hem stracx berouwen
 Als hy v maer hoort, moet Gods weldaden prijsen
 Dus van Gods liefde, Schriftuer eel vrou der vrouwen
 Aensien en hooren, soud'ic voor den oorspronc houwen.

Aensiet die Ionckheyt.

Schiedam.

Refereyn

Als ick noch niet en wiste wat liefde was
 En hy goet gheselschap mede quam te pas,
 Daer by een waren songelingen en ionckfrouwen,
 Niet wetende hoemen der minnen blomen las
 Zijnde als een kint, onnoosel in dat cas
 Werde van Cupido gheschoten seer ras
 Mits ic een schoone bloeme eens began t'aenschouwen
 Mijn verwe verschoot, ick en can my niet onthouwen
 Dan stelde my by haer, doch t'herte docht my beuen
 En was nochtans verheucht, brandende met benouwen
 Naer dat zy een liet constich hadde op gheheuen,
 Daer zy der Goden minne in heeft ghedreuen
 Mijn lijf ende ziel ghaf ick haer strax te voren
 Dus quam d'oorspronck der liefde die my is gebleuen
 Inwendich int herte door aensien en hooren.

Als mijn hert aensach haer clare bruyn ooghen
 Ben inden Gheest der liefden, op ghetogen
 Dat ick selfs niet en wist wat dat ick dede,
 Ick sochte liefde te toonen wel naer mijn vermoghen
 Haer mondeken root met knien gheboghen
 Had ick wel ghecust dan sorchde bedroghen
 Te zijn, en soo my te maecken onvrede
 Haeren voys lustich clanck aldaer ter stede
 Orpheus snaerspel isser niet by te ghelijcken
 Hier quam ick inden strick der liefden mede
 En derf naulijcx noch mijn herte laten blijcken
 Och schoon lief ick en sal v niet beswijcken
 Ghy blijft mijn alderliefste lief wtuercoren
 V liefde is te gheweldich comen strijcken
 Inwendich int herte, door aensien en hooren.

Als ick mach hooren v lustich diuiseren
 Hoe ghy altoos v seluen wilt verneren
 Die een Coninghinne te wesen zijn waerdich
 Voor hooch en leech kundy paroreren
 Wie soude sulc een persoon niet begheren
 Lijf bloet en goet, wil ick om v uerteren
 Die int gaen en staen zijt fris en aerdich
 Wat ghy doet het gaet van uwer handen vaerdich
 Met v teere leden, ghy edele diamant
 Wat d'amoureuse toestaet zijt ghy in experdich
 Sedich van wesen, ende loyael abundant
 Ick segghe men Helena noyt soo begaeft en vant
 Lief laet mijn arbeyt doch niet zijn verloren
 Oorspronck der liefde was van desen brant
 Inwendich int Herte door aensien en hooren.

Prince.

Princesse Venus ontsteect oock in haer
 tvier der minnen maeckt den brant openbaer
 Bouen alle huysen en verciert mijn wesen,
 Om ons te versamen in liefde te gaer
 Want liefde alleen te draghen valt te swaer,
 Dus Goddinne verciert my met schoonheyt clær
 En Pallas regeert mijn tonghe, want door desen
 Sal ick wel vercrijghen mijns herten wtghelesen
 Vercoren lief, en in haer herte comen
 Venus weest my behulpsaem soo wert ick ghenesen
 Maeckt my behaghelijck by die blom der blomen
 Want de liefde wert hy den minnaer aenghenomen
 Als ieghelijck minnaer wel mach bespooren,
 Die hem hier van liefde iet wil beromen
 Inwendich int herte door aensien en hooren.

Aensiet die Ionckheyt.

Schiedam.

Refereyn

Als ick overdenck waer eerst liefd' wt gesproten, is
 Tot een die amoureuse alder schoonste blome
 Van wien in menich hert die schicht gheschoten, is
 Haer eens hebbende gehoort, dus op dat ic come
 Tot oordeel, en menich help wten drome
 Segghe het os wt hooren van spraeck ende sanck
 Waer in ick dees amoureuse heerlijkck nome
 En haer aenschouwen oock menich tot liefde dwanck
 Die nijders haer by wesen verboden een tijt lanck
 Om haer schoonheyt, ick meyn dedel schriftuere
 Die nu wel doorsien mach zijn (seg ick) Godt danck
 En ghekoort van elck minnaer claer en puere
 Haer minne is soet, al schijnse menich suere
 Dus is dat alst natuer hier oock elck minnaer gheeft
 Wt aensien en hooren liefde haren oorspronck heeft.

Sulcx is wel met elck minnaer te bewijsen
 Dat zijns liefs ghesichte hem liefde doet draghen
 En tghehoor oock die liefde brandich doet rijsen
 Soo dat hy om haer by zijn, zijn leuen sou waghén
 Desgelijcx een minnaer, mach schriftuer hem behagen
 Sal in Godts vierighe liefde werden beuonden,
 Wie hoorde haer stemmes ghelijck oyt zijn daghen
 Daer den minnaer van haer mede wert ghebonden
 Sy is wt den Hemel hier neder ghesonden
 Als een fonteyne vloeyt wt haer alle melodye
 Haer schoonheyt en duecht is niet om doorgronden
 Mijn herte wert brandende als ick haer doorsye
 Oft als ick haer hoore, in mijnen gheest ick verblye
 Dus moet elck kennen die hier in minne leeft
 Wt aensien en hooren liefde haren oorspronck heeft.

Mach de schriftuere schoon cieraet aenschouwen
 En haer edel ghesichte doorsien met uwen oghen
 Hy sal die schoone totter doot toe betrouwen
 Ende werden tot waerachtighe liefde ghetoghen
 Wt haer wert honich ende melck ghesoghen
 Sy zijn victorieus die met haer strijden
 Haer liefde noyt minnaer bedroghen
 Wie soude haer absentie dan moghen lyden,
 Die den crancken door haer stem hier can bevrijden
 Van zijn siecte, zijnde voor ieghelijck loyael:
 Alle twist en moeyten stellende ter zijden
 Waerom ick haer aenschouwen en hooren verhael
 Daer de liefde int herte wt rijst principael,
 Dus inden minnaer die met trou zijn lief aencleeft
 Wt aensien en hooren liefde haren oorspronck heeft.

Prince.

Princesse schriftuere waerdich om sien en hooren
 In v mach die liefde Godts voor elck blijcken
 Die hy heeft ghetoont voor zijn wtuercoren
 Daer gheene liefde by en is te ghelijcken,
 Alle aertsche liefde moet voor dees liefde wijcken
 Die in zijn Soon heeft getoont den almoghenden Heer
 Dus als ick v doorsie comt die liefde strijcken
 In my tot mijnen Godt, en wert soo langs soo meer
 Oock tot mijnen naesten, waerom ick my tot v keer
 Om te hooren uwen sanck die mijn salicheyt verclaert
 Te staen in mijnen Godt, hem zy lof, prijs, en, eer
 En v aensien in my Godts kennisse openbaert
 Verweckt recht liefde van Godlijcker aert
 Dus blijktt dat mijn oordeel aen v niet en sneeft
 Wt aensien en hooren liefde haren oorspronck heeft.

Aensiet liefd'.

Vlaardingen.

Refereyn int Amoureux.

Daer zijn veel middelen den mensche gheiont,
 Daer door dat de liefde, wat oorsproncks heeft
 D'een aende eerbaerheit die *van hem* wort vermout
 D'ander, om dat hy in veel deuchden sweeft
 De derde, om de schoonheyt die hem aencleeft
 De vierde, door zijn lustich singhen met gratie:
 De vijfde, door eloquentie, die hem niet begheeft,
 De seste, door een moedighe dominatie,
 De seuenste, door eenighe insinuatie,
 De achtste, door veel prijzen ende louen
 De neghende, door minnelijcke conuersatie
 De thiende, om datmer veel siet verschouen,
 Dan ick segghe (op de vraege als bouen)
 Op dat my gheen rechte solutij soud' ontbreken:
 Doort ghesichte, met reyn begeerte ontsteken.

Dat een reijn ghesichte daer van den oorspronck // is
 Can Iulij Cesar, en Cleopatra, betoonen
 Crusa, en Eneander, namen desen wronck // wis
 Iason, en Medea, sullen dit oock verschoonen,
 Ene is, conde Dido, daer door oock hoonen,
 Paris, en Helena, zijn dus int spel gheraeckt
 Vlisses, moeste daerom Penelope, croonen
 Phillis, daerom op Demophon seer craeckt
 Agamemnon, daerom ontschaeckt
 Hercules, liet hem van Omphaie verdoouen
 Phedra, Hipelitus, daer door ghenaeckt
 En Ariadne, moest Thesus, daer by gheloouen
 Accontius, conde Cidippe soo beroouen
 Waer door ick blijue by mijn eerste treken
 Doort ghesichte, met reyn begheerte ontsteken.

Wilt ghy de Poëten hier in beclaeghen
 Als oft sy de waerheyt niet hadden gheschreuen,
 Laet ons hooren wat alle minnaers ghewaeghen
 En wat getuychenis dat zy sullen gheuen,
 Ia oordeelt vry, alle die daer noch leuen
 Ghemint hebbende, en die noch beminnen
 Is door tghesichte den oorspronck niet ghedreuen
 Vande Liefde, die ghy draecht int herte binnen
 Want al hadde v Lief haer volcomen vijf sinnen
 Oft Venus schoonheyt, ende Pallas verstant,
 Ia alle volmaechtheden diemen can ghewinnen
 Tis v onnut, siet ghy niet dees gauen vaillant
 Waer door thert tot haer crijcht begheerte playsant,
 Dies ick noch segghe, al soudijt wreken
 Door tgesichte, met reyn begheerte ontsteken.

Prince.

Prince tghesicht is oorspronck van desen,
 Tghesichte is oorspronck van elck minnaer
 Door tghesichte, canmen minnebrieuen lesen
 En die secretelijck beantwoorden voorwaer
 Door tghesichte *belouen* sy malcander eenpaer
 Vreucht *ende* vrientschappe, in alle contreyen
 Tghesichte seyt oock dickwils: Ia seer claer
 Dat de tonghe niet en derf bescheyen,
 Ia door tghesichte haer alle minnaers bereyen
 Om stoutelijck haer liefkens aen te ranssen,
 Door tghesichte connen sy wtwendich schreyen
 Om alsoo tghelooue daer op te doen danssen
 Tghesichte moet ghebruycken groot en cleene hansen
 Waerom soud' ick dan niet deruen spreken
 Door tghesichte, met reyn begheerte ontsteken.

*Corrigez sans reproche,
 Briele.*

Refereyn

Den oorspronc der liefden comt wt Godt verheuen
 Als hy ons in sijn gheboden heeft gheheten
 Seggende, ghy sult Godt bouen al aenleuen
 V naesten als v seluen suldy niet vergheten
 Lief te hebben, dit laet hy v weten,
 Want alsoo lief Godt die werelt ghehat heeft
 Als Ioannes ons int derde gaet wtmeten
 Dat hy ons sijn eenighe Soon gaf die eewich leeft
 En noch een ander ghebot Christus ons gheeft
 Dat wy malcander sullen lief hebben en houwen
 Ioannes in sijn derthienste beschreeft
 Soo ick v lief ghehadt heb is mijn ontfouwen
 Oock in sijn veerthiende gaet hy veel herknouwen
 Dus heeft die liefde sijn oorspronck van desen
 Wt Gods wil en woort soomen mach lesen.

Noch schrijft Ioannes in sijn vijfthiende claerlijck
 Soo ghy mijn gheboden hout soo suldy blijuen
 In mijn liefde spreect Christus openbaerlijck
 Ende int sesthiende gaet hy oock schrijuen
 Die Vader heeft v selfs lief, is sijn bedrijuen
 Om dat ghy my lief ghehadt hebt seyt Christus puere
 Tot den Corinthen int tweede hoort mijn motijuen
 Seyt Paulus om dat ghy sonder ghetruere
 Mijn liefde sout weten, soo hy in de schriftuere
 Daer, en op veel plaetsen gaet verhalen,
 Als oock tot den Ephesen int eerste duere
 Ende int tweede, en derde gaet principalen
 Daer is van wtnemende liefde sijn qualen
 Dus can den oorspronck der liefde zijn bewesen
 Wt Gods wil en woort soomen mach lesen.

Wt Gods woort machmen d'oprechte liefde bewijsen
 Die Godt tot ons, en wy tot malcander draghen
 Dus sietmen den oorspronck der liefde rijzen
 Wt Gods wil en woort, hoort mijn ghewaghen
 Tot den Philippen en int tweede gaet vraghen
 Na die vertroostinghe der liefden vrymoedich
 Hy schrijft oock tot die Colossensen by vlaghen
 Dat sy sullen wesen lieflijck en goedich,
 Voort tot die broederlijcke liefde zijt spoedich
 Soo wert tot die Tessalonicensen gheschreuen
 Van Paulus, want hy is inde liefde gloedich
 In ontstekinghe der liefden beneuen
 Als den Hebreen int thiende wert ghegheuen
 Dus heeft die liefde zijn oorspronck ghepresen
 Wt Gods wil en woort, soomen mach lesen.

Prince.

Den oorspronck der liefde Princelijcke broeder
 Sietmen Godt in zijnen wil en woort ghebieden
 Ghelijck Petrus schrijft, als een oprecht behoeder
 In zijn ghemeyn sent-brieuen aen alle lieden
 Men vint veel sotte liefde, twaer beter te vlieden
 Alsulcken liefden vrienden eersame,
 Dat wy malcander tot oprechte liefde rieden
 Als ons alle schriften thoonen bequame,
 Men leest oock hoe Godt was aenghename
 Die menschen als hy die werelt eerst had gheschapen
 Hy onderwerpt die menschen altesame
 Al wat aessem hadde oft mont om gapen,
 Waer wt men sach die eerste liefde betrapen
 Daer was den oorspronck der liefde verresen
 Dus comt hy wt Gods wil en woort soomen mach lesen

Tot vreucht gheresen.

Swartswale.

Refereyn

Vvy Rethorices geesten die conste beminnen,
 Minst metten meesten zijn wy bereyt
 Omn op uwe vraghen antwoord te beghinnen
 Versinnen wilt doch wat v wert geseyt,
 Waer wt de liefde haren oorspronck heyt
 Is wt het ghesichte ick segt v voorwaer,
 Alst wel bleeck aen Hipsiphille twert v wtgeleyt
 Doen sy Iason quam int openbaer
 Tghesichte deet vier branden in heur seer claer
 Dat de liefde in haer soo seer was ontsteken
 Deur mistroosticheyt sy van tgeberchte viel seer swaer
 Ende heeft haer inde Zee ghestreken
 Medea heeft Iason soo seer aenghekeken
 Soo dat haer herte van liefde heeft ghebeeft
 Deur tghesichte, de liefde haren oorspronck heeft.

Ombartus een Coninck rijck ende machtich
 Heeft hy deur tghesichte niet sijn liefde gheleyt
 Om een ionghe dochter, ick segt v crachtich
 Die simpel van gheboorte was, twert v gheseyt
 Priamus deurt ghesichte, was hy niet bereyt
 Om zy zeluen therte door gaen te keruen,
 Thisbe die ouer schoone in alle schoonheit,
 Wilde zy niet deur tghesichte in liefde steruen,
 Mars moeste hy oock niet in smaetheyt sweruen
 Doen hem Vulcanus in sijn yserwerck met liste sloot
 Om dat hy die schoone Venus niet wilde deruen
 Die hem soo Amoureuuselijck haer mondeken boot
 Mercurio die saecke oock niet en verdroot
 Hy hadde oock nobel willen spelen met Venus beleeft
 Deur tghesichte, de liefde haren oorspronck heeft.

Duert ghesichte die Oude Susanna begeerden
 Ende waren in haer liefde barnende groot
 D'exploot des viers niet en Censseerde,
 Maer brande in Daidt duer liefde minioot
 Als sy die schoone Bersabea sach naeckt ende bloot
 Moest duert ghesichte Samson in droefheyt sweruen
 Soo dat hy rustede in Dalidas schoot
 Die hem seer ras zijn haer af ghinck keruen
 Salomon wilde ooc geen wt lantsche vrouwen deruen,
 Daerom ghinck hy die wech des Heeren besijden
 Phutyphaers huysvrouwe wilde van liefde steruen
 Om dat sy met Ioseph niet mochte verblijden
 Duert ghesichte van Iudith quam oock in lijden
 Holofenis den Prince die heeft ghesneeft
 Duer tghesichte die liefde haren oorspronck heeft.

Princelijcke Prince duert ghesichte puere
 Schoonder figure en wasser noyt verschoont,
 Als die schoone Breseda schoon van natuere
 Binnen die Troysche mueren was zy ghecroont
 Troylus heeft zijn liefde aen haer ghetoont
 In den tempel van Dyana hy haer dick aenschouden
 Hoe wel de liefde hem niet werde gheloont
 Vrolijcken hy daer nochtans op bouden
 Arphaxadt den Coninck in liefde woude
 Deurt ghesichte van Ester was hy beuanghen
 In reynder liefde twelck hem niet en roude
 Iacop deurt ghesichte van Raechel verlanghen
 Die liefde ghinck hem soo seer aenhanghen
 Veerthien iaren Venus webbe hy heeft gheweest
 Duer tghesichte die liefde haren oorspronck heeft.

T'spruyt wt Ionckheyt.

Nieuwenhoven.

Hier volgen de Refereynen Vanden Reghel. *Met minnen versaemt.*

Hoe is die werelt hedens-daechs verkeert
 Elck een begheert zijn seluen te behaghen,
 Deen in danders fouten nv glorieert
 Niemandt zoo geleert, die dander wil verdragen,
 Wie kent toch hem seluen, ick moetet vraghen
 Men mach segghen, niemant, met ware reden,
 Daerom arghert die werelt van daghe tot daghen
 Twelck is te beclaghen in dorpen en Steden
 Waer zijn die arme van gheeste, (al ouerleden)
 Die haer seluen verneren, en voor die minste houwen,
 Deen soude voor d'ander niet een voet vertreden
 Want elck wil de meeste zijn int aenschouwen
 Daerom stel ick hier een reghel, om op te bouwen
 V eyghen betrouwen, wilt ind' aerde deluen
 Lijdt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Conde deen des anders fouten lijden
 En verdragen, ia mijden, eyghen goetduncken quaet
 Hoe soude hy hem seluen kennen, t' allen tijden
 En sijn seluen bevrijden, van verborghen haet
 Denckende ick leef oock, in een soodanighen staet
 Sondich, onvolmaect Dauids beschrijven
 Maer als ons naesten struyckelt, wy brengen op straet
 En onder malcander den spot daer me drijuen
 Dan kennen wy ons seluen niet arm snoode katijuen
 Want wy beroemelijck op ons goede wercken staen
 Laten kennisse van ons seluen achter weghe blijuen
 Wijsende met den Phariseens op den Publicaen
 Desen Reghel te onderhouden wort v gheraen
 Op dat ghy sonde op sonde niet stelt aen scheluen
 Lijdt deen des anders fouten soo kent ghy v seluen.

Hadden de Schriben en Phariseen haer selfs gekent
 Maer sy waren verblent van sinnen ghemeen
 Al zy Christum die ouer-spielster brochten present
 Willende t' mandement van Moyses niet ouertreen
 Hier kenden zy haer seluen niet alst claerlijck scheen
 Want zy wilden niet lyen des vroukens ghebreken
 Die wt v sonder sonde is, werpt den eersten steen
 Dit hoordemen Christum tot die gheveynsde spreken
 Doen zijn zy al stil swijghende van hem gheweken
 Want kennisse van haer seluen quam haer te voeren
 Dies zy leden t' vroukens fout sonder dat te wreken
 Want zy kenden haer seluen vol sonden ghebooren
 Dus mochten zy met recht na mijn reghel hooren
 Dees Schriben en Phariseen met haer thien oft eluen
 Lijt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Prince.

Conden Princen en Heeren lijden en verdreghen
 Malcander ter deggen als zy abuseren
 En kenden elck hem seluen op straten en weggen
 Zy en waren niet gheneghen, tot discorderen
 Maer elck wil hedensdaecx datmen hem sal vereren
 Bouen dander, hoe wel zy minder zijn van macht
 Dus kent niemant hem seluen na mijn solueren
 En deen op dander zijn fouten slaet acht
 Dus zijn die menschen nv meest van alsulcken geslacht
 Daer ons in Matheo af wert beschreuen
 Sy sien wel een splinter, in haers broeders ooggh onsacht
 Maer om den balck in haer selfs ooggh zy niet en geuen
 Dus seg ick tot de sulcke die noch soo leuen
Castyt sonder verwijt laet deucht v ouerweluen
 Lijt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Liefd' baert vrede.

Per Yselueer.

Met minnen versaemt. Refereyn.

Och hoe is die werelt in roeren // nv
 Door valscheyt die haer laet veruoeren // nv
 Van valsche leeraers die daer comen // by
 En zy gaen op de Christenen loeren // nv
 Om te sien oft zy niet en misboeren // nv
 Om dat zy haer soudē straffen en doen schroemen // vry
 En alsoo comen zy v met blau bloemen // by
 Om daer al met de Christenen te ghecken
 Ende comen alsoo met haer dromen // by
 Om meer andere met haer te verwecken
 En schijnt dat zy haer met groot lijden bestrecken
 En comen alsoo in diuersche plecken
 Ende zy zijn meer als met hen eluen
 Maer daer quam een spraeck in dese vleckē
 Lijdt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Hoe wel sy dit hoorden en achten // niet
 En deden noch euen wel haer clachten // siet
 Om die Christenen te behalen // al
 En zy quamen met al haer crachten // siet
 Om de Christenen te berispen en te verachten // siet
 En meynden de Christenen te doen dwalen // al
 En seyden wy lijen, maer sy falen // al
 En spraken wy hebben Christum besloten,
 Hoe soumen haer ghenesen van dees qualen // al
 Want Godt is met ons int vloten,
 Ia in vleesch ende bloet onuerdroten
 Door ons lijen zijn wy vol schrifs ghegoten
 En wy connen ons oock met Christum ouerweluen
 Maer daer quam een segghen, en ontbont sijn loten
 Lijdt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Wie een and' wil straffen, moet onstraffic wesen // ooc
 Op dat hy Godt den Heer mach vresen // oock
 Den welcken in gheen tempel en woont // claer
 Die met handen wort ghemaect by desen // oock
 Daer en wil Godt den Heer niet in wesen // oock
 Maer woont by zijnen Vad' die hem heeft gecroont // claer
 En hy laet geen goede wercken ongheloont // daer
 Want hy heeft voor ons fouten gheleden
 En heeft ons sonden daer me verschoont // claer
 Ende heeft voor ons alsoo ghestreden
 Maer wy menschen, en zijn noch niet te vreden
 Daer coemter veel seggen dat zy Gods woort verbreden
 Maer zy mochten wel segghen dat zijt bedeluen
 Want ick spreek haer nu aen met soeter seden
 Lijdt deen des ander fouten soo kent ghy v seluen.

Prince.

Princelijcke leeraers, v in een goet accoord // hout
 En als Abraham, dus v nv rechte voort // hout
 Als Noë, Iob, Salomon, Dauidt obedient // was
 Niet als Lucifer, Pharo, Saul, hem discoort // hout
 En Achab, Iesabel, d'onnoosel bloet versmoort // hout
 Want den vyant altijd listicheyt ontrent // was
 Maer Lot, Susanna, daniel, waer God present // was
 En Iacop, Tobias, haer ghinghen tot deuchden vlyen
 En Ioseph, die int luen oock excellent // was
 Sydrach, Mysach, Abdenago, waren int stryden
 Doen zy den Bel geen reuerencie wouden byen,
 Maer bleuen stantvastich met hen dryen
 Maer Iudas, Amon, zijn niet als stinckende scheluen
 Waer op ick nv seg sonder vermijen
 Lijdt deen des ander fouten, soo kent ghy v seluen.

Daet sonder Roem.

Met minnen versaemt. Refereyn.

Alle menschen die onder Godts ghebot // zijn
 En staen op haer seluen hier wel op let
 En dragen haren roem datse goet voor Godt // zijn
 En weten die schriftuer en blijuen besmet
 Sy zijn hooch gheleert en weten wel bet
 En vermeten haer te zijn leyders der blinden
 En lichters der ghenen die in duysternis zijn verplet
 En leeraers der ongheleerden oft zy Godt beminden
 En haer eyghen fouten kunnen zy niet vinden
 Sy leeren een ander en haer seluen niet
 En segghen wy zijnder in ghestelt als wel ghesinden
 Van Godt ghelijck die Apostelen waren siet
 En haer eyghen siel brenghe zy int verdriet
 Hoe menich isser tgaet wte thien oft eluen
 Lijt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Wie zijn seluen onschuldich voor Godt wil kinnen
 Die moet lijden en verdraghen wat hem wert gedaen
 Sijn vyant soo wel als zijn broeder beminnen
 En gheen ouerspel doen noch niemant doot slaen
 Noch niemant oordeelen soo ghy vint beschreuen staen
 Want wie een ander oordeelt seyt Paulus clær
 Die verdoemt zijn seluen na schrifs vermaen
 Want niemant comt het oordeel dan den hemelschen vaer
 Dus bemint v euen naesten oft v seluen waer
 Soo en suldy in gheen sonden versmooren
 Deylt den armen van t'gheen dat ghy hebt eenpaer
 Al weet ghy datse v haten van te vooren
 Acht daer niet op wilter v mijt aen stooren
 Blijft vast in Godts wet mijt der sonden scheluen
 Lijt deen des anders fouten soo kent ghy v seluen.

Niemand leyt hem seluen hoe hy is gheleert
 Daer is niemant rechtuerdich soo ghy vint beschreuen
 Die Godt den Heer recht bemint, acht ende eert
 Met het gheloof en die wercken daer beneuen
 Want wie God acht, en die werelt heeft verdreuen
 Die is rechtueerdich soo Paulus spreeckt
 En kent Godt sonder te doen des wets verheuen
 Soot door die wet en die Propheten wert ontdeckt
 Want wie Godt kent die kent zijn seluen perfeckt
 En hy leeft naden gheest sonder die werelt te moeyen
 En acht op niemant soo zijt ghy beuleckt
 Oft zy haer tot quaet oft tot goet doen spoeyen
 Denckt op Godt alleen soo sal v toe vloeyen
 Dat eeuwich leuen sult ghy dan bedeluen
 Lijt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Prince.

Ongoddelijcke menschen die haer veel vermeten
 Ghelijck monnicken en papen die hier teghen vechten,
 En noch meer ander die den wech wel weten
 En dolen al willens, ghelijck die slechten
 En zy willen een ander van zijn misdaet berechten
 En selfs soo en zijnse voor Godt niet vry
 Dese zijn siel-sorghers, ghenaemt Godts knechten
 En kennen haer seluen noch veel minder dan wy
 Sy en doen niet dan ouerspel en hoerery
 En volghen al dat babeloonsche beest
 Sy kennen Godt niet, zy setten hem aen deen zy
 Sy zijn voor zijn oordeel niet bevreest
 Sy moghen niet lijn dat iemant leeft naden gheest
 Dies sal haer sonde die siel ouer weluen
 Lijt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Hope troost my.
Per wael.

Refereyn

VWie is daer die *hem seluen* mach rechtvaerdich noemen
 Wie is oyt geweest inden raet des Heeren
 Wie derf hier zijn euen naesten verdoemen
 Wie cant volcoemen anders dan Christus leeren
 Wie dan Godt gheest, sietmen den sondaer bekeeren
 Wie is daer oft by hem mach worden ghemist
 Wie can die wijsheyt inden mensch vermeerren
 Wie sal de schrift maken te wesne zonder twist
 Wie can die wijsheyt inden mensch vermeerren
 Wie sal de schrift maken te wesen sonder twist
 Wie leeft sonder foute segt my eens die ist
 Wie staet oft hy en mach vallen terstont
 Wie zijt ghy diet al wilt corrigeren met list
 Wie sal verstaen eens anders herten gront,
 Wie wast die inden tempel voor Godt ghenade vont
 Laet Godt dienaren ten oogst vergaderen die scheluen
 Lijt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Wie ist die daer op doet ende weder sluyt
 Wie ist die daer can die sonden vergheuen,
 Wie leyt ter hellen ende wederom daer wt
 Wie ist die den dooden verweckt int leuen
 Wie zijt ghy die verwijt v broeders sneuen
 Wie siet den balck niet in zijn eyghen ooch
 Wie is blind ende wijst den wech onbedreuen
 Wie stelt int rijcke selfs zijn plaetse hooch
 Wie was hy die zijn broeders int rechte tooch
 Wie zijnt diet al willen hier emenderen
 Wie ist die laet regenen ende die zee maect drooch
 Wie anders is rechtuaerdich dus wilt v verneren
 Wie zijt ghy die van Godt geen genade moet begeren
 Dus op dat v Godts gratie mach ouerweluen
 Lijt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Wie ghy zijt helpt v broeders lasten draghen
 Wie teghen v sondicht, vergheeft zijn schult
 Wie v slaet, en wreect gheensints die slaghen
 Wie noodich heeft daer staet dat ghy deelen sult
 Wie v ouerlast doet, lijt al met ghedult
 Wie ghy zijt, denckt hoe ghy v seluen ontgaet
 Wie Christum wil volghen alsulcx vervult
 Wie zijn broeder siet vallen, hy come hem te baet
 Wie ist die op zijn eyghen wijsheyt verlaet
 Wie wil vergheuen zijn, en vergeeft selfs niet
 Wie wint dat Hemelrijck door zijn eyghen daet
 Wie tsy, doet v naesten als ghy wilt dat v gheschiet
 Wie zijn sonden bekennt noyt zijn broeder verstiet
 Aldus wilt naer den verborghen schat hier deluen
 Lijt deen des anders fouten, soo kenty v seluen.

Wie sal den Prince in zijn rijcke croonen
 Wie zijnse die hy sal noemen zijn wtuercoren
 Wie sal hy al door zijn bloet als dan verschoonen
 Wie anders dan alleen die weder gheboren
 Wie zijnt dan zy die tvlees lusten versmooren
 Wie van haer en wilt van zijn broeder niet lijden
 Wie wast die dat schaep socht daer daer was verloren
 Wie wilt Christum niet volgen en met hem verblijden
 Wie is een Christen en wil niet lijtsamich strijden
 Wie wilt hem seluen rechtuaerdich maken
 Wie leeft sonder sonde t'eenighen tijden
 Wie moet nz door Godts genade in Godts rijk geraken
 Wie zijn broeder niet verdraecht sal Godts broot niet smaken
 Dus Godt roept v tsy ten achten oft ten eluen
 Lijt deen des anders fouten, soo kenty v seluen

Aensiet die Ionckheyt.

Schiedam.

Refereyn

Broeders t'ghebet dat Christus ons heeft geleert
 Nemt ter herten en merct wat hy daer in betoont
 Dat wy al sondaers zijn dus v sinnen keert
 In liefde op elckandere, op dat Godt v verschoont
 Spreect als Daudid, Heere niet naer mijn daden en loont
 Maer naer v bermherticheyt wilt met my leuen
 Tis quaet dat iemant op hem seluen stoont
 Oft dat opini wert ter salicheyt ghedreuen
 Denct den Phariseus die hem seluen verheuen
 Heeft, voor Godt inden tempel, hoe hy is gheuaren
 Die Ioden, en zijn alleen tvolck ghebleuen
 Dat soud' v Ieremias brief wel openbaren
 Weet dat die Magi van Oosten gheen Ioden waren
 Godt can diuers volck met zijn gheest ouerweluen
 Lijt deen des anderes fouten, soo kent ghy v seluen.

Wel te recht mach Paulus ons Heydenen raken
 Seght dat wy opden boom der Ioden zijn gheplant
 Maer Godt can ons af snijden wilt dit wel smaken
 Andere op planten door zijn moghende hant
 Verwijt het glorieus roemen op religie want
 Godt spreeckt wie hem verheft die sal moeten dalen
 Eenen vromen voorganck, is voor Godt vaillant,
 Dan tis wt gheen roem van alsulcx te halen
 Leeft recht van Naman soo suldy niet dwalen
 Die van Heliseo was heerlijk ghenesen
 Laet die wijngaerdenier die last om te betalen
 Wt genade moecht ghy toch maer een dienaer wesen
 Wat roert v wien hy hier heeft wtghelesen
 En beroepen ten achten oft ten eluen
 Lijt deen des anders fouten soo kent ghy v seluen.

Weet dat niemant hier en is volcomen
 Dan Christus en die heeft veel Diuersche schapen
 Hy draecht haer lasten dus wildy v romen
 Sijn name, soo en wilt v hier in niet verslapen
 Argert den minsten niet die Christum voor zijn wapen
 Hier heeft, merckt op die Coninghinne van westen
 Wat een blom suldy hoenich en gheen fenijn rapen
 Siedy iemant falen schickt dat ten besten
 Want om schult betalen, sou aen ieghelijck resten
 Dus wilt Godt den Vader toch den oost beuelen
 Hy is den eersten, en blijft oock den lesten
 Niemants misdaet sal hy int oordeel helen
 Aent oncruyts vernielen salt hem niet schelen
 Laet zijn dienaren dan vergaren die scheluen
 Lijt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen

Prince.

Den Prince sprack recht wie daer is sonder sonden
 Tot den Schriftgeleerden hy werp den eersten steen
 Maer waer is oyt mensch alsulcx beuonden
 Die sonder Godts ghenaden mochte wesen reen
 Tis ghenade om ghenade al voor groot en cleen
 Dan tbuert dagelijcx noch dat den onnutten knecht
 Willende als opper dienaer regieren alleen
 Met zijn broeder gheweldelijck wil int recht
 Die nochtans zijn schult bekent eenvoudich en slecht
 Och broeders niet alsoo vergheeft elck anders schult
 Weest broederlijck int ghemoet aen een ghehecht
 Lijt elckander op dat ghy Godts wille veruult
 Elck struyckelt haest dus elckander ghy lijden sult
 Hoe wel ghy naer den verborghen schat wilt deluen
 Lijt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Aensiet die Ionckheyt.

Schiedam.

Refereyn

Laetstmael *quam* my voor alsoo vrende gedachten
 Al op een plaetse daer ick doen vernachten
 My docht daer regeerden *een* so wijsen heer vaillant
 Tvolc *quam* by hem geloopen met grooter machten
 Van alle natie en elck de zijn clachten
 Hoe datse waren bedoruen in Nederlant
 Elck socht aen hem troost en door zijn goet verstant
 Hy haer terstont vraechde, wel wat is v begheren
 Spreect vrijmoedich, laet my hooren als v te hant
 Doen waren daer som, die wilde hem informeren
 Des anders ghebreken, en wildent doceren,
 Dat dese dwalen, al warensse met haer eluen
 Die de Catholijcke religie resisteren
 Maer den wijsen antwoorden met goede leren
 Lijt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Doen bestonden daer andere te claeghen swaerlijck
 Alsoo my dochte, aen desen heere claerlijck
 En zeyde tis altemael die schult der papen
 Dat wy dus gheplaecht worden openbaerlijck
 Met moorden, branden, roouen veruaerlijck
 Dus moghen wy wel claghen helaes och wapen
 Want zy zijn vol ghebreken met granten en rapen
 En die Godts woort volghen, daer op zynse verwoet
 Ghelijck hongherighe woluen nae die schapen
 En dat om te versinnen donnosel bloet
 Dus bidden wy v heere, met grooter ootmoet
 Dat ghy haer vernielt als stinckende hoy-scheluen
 Hy antwoorde soo my dochte, met reden vroet
 Soude ick sulcx doen, dat en waer niet goet
 Lijt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Die Catholijcken bestonden weder te claghen
 Sy en wouden niet doen naer des Paus behagen
 Soo ghinghen zy roepen al seer yselijck
 Dus deden wy na ruyters en knechten vraghen
 Om sulcke rebellen wt ons Lant te iaghen
 Want haer fouten waren seer afgrijselijck
 Sy verleyden den simpelen dit is misprijselijck
 Wy hopen ghy sult dit niet langher lijden
 Hy antwoorden haer wederom seer wijselijck
 Daer en hoortmen met ghewelt niet teghen te strijden
 Dat oordeel coemt Godt toe, wilt ghy sulcx mijden
 Want het quaet cruyt gaet uwen thuyn ouerweluen
 Dus radick v voor tbeste wilt dat eerst wt wijden
 Al eer ghy den anderen wilt benijden
 Lijdt deen den anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Prince.

Doende den wijsen Prince dees klachte hadde verstaen
 My docht int antwoorden was hy wel beraen
 Hy seyde, waerom wilt ghy dit malcander wijten
 Want v eyghen sonden, die hebbent ghedaen
 Dat ghy ghestraft wort hoort mijn vermaen
 Waerom gaet ghy dan dus roepen en crijten
 Ia verwoet als beeren die malcander bijten
 Want elck siet dat caf in des anders ooghen
 En den balck wilt ghy wt v selfs niet slijten
 Hier door vint ghy v seluen bedroghen
 Godts woort is waerachtich, ten heeft noyt geloghen
 Dus bid ick v vriendelijck wilt doch bedeluen
 V eyghen sonden, soo salt Godt wel genoghen
 En doet als ick v raede, nae v beste vermoghen
 Lijdt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Aensiet die Ionckheyt.

Schiedam.

Refereyn

Christelijcke broeders religieuse sinnen
 Wilt niet laten, soect den verloren te winnen
 Verdraecht malcand', schout opgeblasen verstant
 En denct hoe Christus met ons lijt wt minnen
 Wilt met dienstbaerheyt alle dinck beghinnen
 Weet dat Appollo begbiet, en Paulus die plant
 Dus die op Christum voortbrengt vruchten abundant
 Wil den Vader behouwen, maer sasl afsnoeyen
 Wel tot zijnder tijt die boose rancken, want
 Tot den tijt des Oogsts, sal tcaf werden verbrant
 Soo lang ghebiet Godt, salment laten groeyen
 Dus ist quaet in Gods Oordeel hem te bemoeyen,
 Laet Gods dienaren, ten Oogst vergaren die scheluen
 Denct wie staet mach vallen, dus wilt niemant verfoeyen
 Lijdt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Kent u seluen al sondaren te wesen
 Laet schijn van deuchden gheensins werden ghepresen
 Door Religieus ghebruyck, op Pharisenschen aert
 Denct hoe Godt den Publicaen hadde wtghelesen
 Die reyn wt den tempel ghinck, en verstaet by desen
 Hoe den oordeelder dicmael hem seluen beswaert,
 Dus als Christenen broederlijck by een vergaert
 Elck ander verdraecht, en v seluen verheft doch niet
 Lijdtsaemheyt onder een in liefden baert
 Ouer niemant om tgheloof het oordeel verclaert
 Het is Gods gaue, die de herten doorsiet
 En wt ghenade, ons hier goet van Godt geschiet
 Die zijn volck met zijnen gheest wil ouerweluen
 Dus broeders toch alsoo ons Christus ghebiet
 Lijdt deen des ander fouten, soo kent ghy v seluen,

Wilt malcander toch al vriendelijck lijden
 Al sydy van Christo daer gheroepen bijden
 Eersten Apostolische ghemeynte goet,
 En siet ander iemant vanden duuel bevrijden
 Niet van v complicien, sult daer in verblijden
 Als Christus Ioannem gheboot, toch mede doet,
 Wat niet tegen Godt is, is met hem dus handelt vroet
 Denct hy seyt ick heb noch al ander schapen
 Thangt aen Heyden, noch Ioden, maer aent Godlic gemoet,
 Dus beueelt hem dien last, die goet en quaet hier voet
 Laet hem v in gheen valsch oordeel betrapen
 Wilt honich wt de bloem, en geen fenijn toch rapen
 Om den verborghen schat, wilt in v acker deluen
 Denct wat ghy noch zijt, en hoet u voor slapen
 Lijt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Prince.

Den Prince Christus can al ons fouten draghen
 En heeft ons sondaren naer zijn behaghen
 Alsoo malcanderen hier te lijden belast,
 Oft sal den onnutten knecht een ander beclaghen
 Diens schult vergheuen wert, zijn broeder met flagen
 Af eysschen, hy siet dat hem zijn heer niet en verrast
 Want Godt coemt alsmer dicmael alderminst op past
 Dus al gheschiet ons quaet, wy moeten vergheuen
 Daerom broeders int oordeelen v niet en vertast,
 En acht v seluen oock niet al te weerden gast
 Hy sal werden vernedert die hem heeft verheuen,
 Dus laet alle goede herten v gaen beneuen
 Inden wijngaert ghestuert ten achten en ten eluen
 Soot den wijngaredenier behaecht wilt toch leuen
 Lijdt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Aensiet liefde.
Vlaerdingen.

Refereyn

O curieuse werelt hoe sydy verblint
 Met veel opinien, die in v floreren
 Dies zy malcanderen soo hebben ghesint
 Soo dat zy niet en doen dan condemneren,
 Deen om de Vermony', dander om t'sacrificeren
 Deen oordeelt de splinter, den Balck missende,
 Dander swelcht den kemele, door s'vyants tempteren
 Deen oordeelt tgeuoelen van een ander gissende
 Dander wil zijn schanden zijn wtwissende
 Door eens anders fouten vol malitie,
 Elck is zijns naesten hert en moet hissende
 Teghen malcanderen om een cleyn vicie
 Dwelck voorwaer is gheen Religions exercitie,
 Maer wilt ghy, dat u sulcx niet can ouerweluen
 Lijdt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Hoe moghen de menschen dus Curieus // wesen
 Dat zy haer oordeel bouen Godt stellen,
 Sal altijd het verdoemen de leus // wesen
 Soo sullen zy ons selfs ter neder vellen
 Want met wat maete zy wtmeten en relen
 Met de selue sal Godt weder in meten,
 Dus naeyt v seluen niet meer aen, tuyten met bellen
 V rechueerdigende met een Phariseens weten,
 Want Godt die daer hooghe is gheseten
 Heeft sulcx altijd verboden warachtich,
 Ia noyt met exempelen bewesen deurbeten
 Maer wel het wederspelt hier van seer crachtich
 Daerom wilt de liefde niet verdrijuen eendrachtich
 Dan wilt ghy toonen gheen liefde te bedeluen
 Lijdt deen des ander fouten, soo kent ghy v seluen.

Dat Godt ons lijt ende niet haest en verdoemt,
 Can d'oude ende nieuwe testament bethoonen
 Siet waerop Daidt anders heeft gheroemt,
 Oock den vromen Manasses, sonder verschoonen
 Magdalena, heeft hy oock niet willen hoonen
 Maer met Petrus, ghenade bewesen
 Zacheus wilde hy met barmherticheyt croonen,
 Met noch veel meer andere soo wy lesen,
 Volcht dan naer zijn rechte voetpaden ghepresen,
 En laet curieuse sophisterije varen
 Want van smenschen oordeel, can hy ons ghenesen.
 En ghy brengt daer door u selfs int beswaren
 Dus wilt ghy bewijsen te wesen Godts dienaren,
 Met liefde ghetast als hooghe scheluen,
 Lijt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Prince.

Ghy Princen wilt oock altesamen ghedencken
 Hoe onnoosel dat Christus zijn leuen liet,
 Wie die waren die hem ghinghen crencken,
 En wie dat hy was die hem verriet,
 Daer en bouen, hoe alle zijn Apostelen siet
 Hem begauen, daer zy op verscheijden tijden
 Van hem soo menich sermoon hadden gehoord mz vliet
 En soo veel mirakelen ghesien, t'onsen verblijden
 Maer seght wat sprack hy toch sonder mijden,
 (Verresen zijnde) tot zijn lieue Clercken
 Seyde hy niet mijn Broeders vrede moet v beurijden
 Sonder te verwijten haer velvluchtighe wercken
 Die zy nochtans in verscheyden percken
 Wel hadden gesien onder haer eluen
 Lijt de een des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Corrigez sans reproche.

Briele.

Refereyn

Om vre op aerden met den anderen te houwen
 Soo behoort deen des anders fouten te lijden
 Want die hier lijdt, sal hem namaels niet rouwen
 Die hem seluen kent, sal hem dicwils verblijden
 En hy sal sien in toecomende tijden
 Sonder strijden zijn vyanden verslaghen
 Daerom laet ons toch ons seluer mijden
 Op dat wijt hier namaels niet en beclaghen
 Dus laet ons gheen twist int herte draghen
 Teghens ons vyanden, want Godt salse verstreken
 Als wijt minst ghedencken, soo sal haer Godt plaghen
 Want men siet al die haet leet willen wreken
 Ghemeynlijck de macht van Sampson ghebreken
 Dus die verdraecht eer hy claecht, hoort mijn couten
 Die kent hem seluen, en lijdt des anders fouten.

Al siet ghy v van een ander verdrucken
 In fouten grootelijck laet hem begaen
 Denct tsal noch qualijck met v ghelucken
 Ick moetet lyen, en wijct dits mijn raen
 Want Godt sal hem tot zijnder tijt wel slaen
 Daer om doorsiet die Schriftuer en die ghemeen reen
 Ghy sult daer in vinden hoort mijn vermaen
 Datter niemant volmaect is dan Godt alleen
 Want soo wie zijn eyghen conscientij gaet betreen
 Die vint daer in genoegh, niet tot zijnder baten
 Dus kent v seluen, twort v vermaent en gebeen
 En wilt des anderen fouten in v hert haten,
 Weest siende blint, slacht niet die verwaten
 En laet elck loopden zijnen loop met verstouten.
 Soo kent gyh v seluen, en lijdt des anders fouten.

Men siet dickwils sockelen en vallen
 Die een anders fouten niet wil lijen,
 Het brengt wel in droefheynt alsulcke Vassallen
 Want hy moet dick zijn onwil hooren by tijen,
 Dus kent v seluen wilt v van twist mijen
 En set besijen al dat v mach deren,
 Al gaet v eens anders fouten verblijen
 Ia dat het v aenghinck, wilt altijd gheberen
 Oft ghijt niet en saecht, soo salmen v eeren,
 Want daer isser die haer vinden bedroghen
 Die niet willen lijen, maer al van haer weren
 Waer deur sy dicwils te cort zijn ghevloghen
 Dus en toont nimmermeer al v vermoghen
 Maer hout v gherust sonder v seer te verbouten
 Soo kent ghy v seluen, en lijdt des anders fouten.

Prince.

Prince daer zijn nu en waren alsulcke lieden
 In voorleden tijden als die Phariseen
 Die haer eyghen broeders schier wilden gebieden
 Om een caf van haer broeders cleeren ghemeen
 Te doen, maer selfs warensen van bouen tot beneen
 Bestouen, en dat saghen sy voorwaer // niet
 Ghelijck Christus sprack, hy werp den eersten steen
 Die sonder sond' is, terstont vluchten sy claer // siet
 Tis best eens anders fouten te lijen dan verdriet
 Dus alle twist vliet, en neemt dit int goede
 Van die Nardus bloemkens, die const ons dit riet
 Want het is gheschiet soo ick bevroede
 Tot vreucht gheresen met fieren moede
 Als oprechte minnaers quamen wy dit couten
 En kennen ons seluen, en lijen eens anders fouten.

*Tot vreucht geresen,
 Swartewaele.*

Refereyn vande Violieren In nieuwen Koren.

Vvij Violierkens die const beminnen vry
 Tspruyt wt ionckheyt is ons aduijs,
 Prijs hopen wy te krijghen met moede bly
 Ghy die in consten expert zijt en wijs
 Neemt acht op de conste als een bloeyende rijs
 Schout [...] oft schimpighe reden quaet,
 Overdenckt den voorleden seer Propijs
 Hoe Rethorica doen triumpheerde in heuren staet
 By Maximilianus tijden, seer delicaet
 Sijnde Hertoghe van Oostenrijck verheuen
 Doen wasse in haren spoet den sin wel vaet
 Door den goeden tijt diemen mocht beleuen,
 Conste comt ons nu weder aen boort ghedreuen
 Alleen twist en onconst willen wy bedeluen
 Lijt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

O goeden tijt die nu zijt verdreuen
 Deurt oorlochs gherucht, aen allen cant
 In wat voorspoet heeftmen tNederlant sien beleuen
 In voorleden tijt byden Graue van Oosterbant
 Doen wast lant in rusten seer diamant
 Willem die vierde oock seer lustich en wijs
 Aelbrecht Hertoghe van Beyeren, vatet verstant
 Was wel bekend, stout in orloghen propijs
 Willem de vierentwintichste Graue deuijs
 Hielt oock de Landen in rusten met goeder vreden
 Doen mochtmen conste toonen met goeder gijs
 Och goeden tijt ghy zijt al gheleden
 Laet ons Godt bidden met vieriger beden
 Dat hy den Tirant wil laten verweluen
 Lijt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Gy Carolus tijden waren de landen in vreden
 Doen mochtmen conste toonen seer triumphant
 Nv sidt onsen Coninck in swaricheden
 Onder de Spaensche Inquisitie, deirlijck vermant
 Waer door dat oock is verdoruen zijn Nederlant
 Deur de Spaignaerden, fel aen alle zijden
 Me vrou van Parmen quam met onverstant
 En bracht aen allen cant, zijn Landen in lijden,
 Ducq d'Alve den quant, quam oock bestrijden
 Met zijn Spaens ghebroetsel ons Landen soet
 Hy quam den Adeldom in felheyt berijden:
 Als den Edelen Graue van Horen en Egmont goet,
 Veruolgende dat Edele geslacht van Nassouwe vroet
 Maer wt den Lande moest hy gaen steluen
 Lijdt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

Prince.

Princelijcke Prince van Oranje crachtich
 Machtich bloet van Nassouwen ghepresen
 Ten desen, wilt ons toch zijn aendachtich
 Gy uwer edelheyt, hooch wtghelesen
 Onder uwe vleughelen willen wy bedect wesen
 Als bescherm-Heer van onse Nederlanden soet,
 Want v vroom hert is tot ons gheresen
 In vroomheyt ghepresen zijt ghy zeer goet
 Geuende dese schoone Landen eenen moet
 Dies moetmen v lof geuen tot allen steden,
 Wy Violierkens leuen in goeden voorspoet
 Deurt Nassouwen bloet in goeder vreden
 Prijs (segge wy) de Const-beminders, tis ooc wel reden
 Schoon bouen alle bloemen, haer druylkens sweluen
 Lijdt deen des anders fouten, soo kent ghy v seluen.

*Tspruyt wt Ionckheyt,
 Nieuwenhoven.*

**Hier volgen de Lidekens inhoudende, Hoe het Nederlant eertijts
ghefloreert heeft, ende hoe desolaet nu tselue leyt.**

Op de wijze, Den lustelijcken Meye.

O Nederlant, schoon en playsant
 Verciert met schoone // steden, schoone steden
 Seer trijomphant, besayt, beplant,
 Vol nering en vrijheden // vrijheden
 Maer laes voor dees weelde groot
 Crijchdy Orloch ende aenstoot
 Die spaignaerts v benouwen
 O Mars wat condy brouwen // condy brouwen.

Meghem, Arenberch, [...] wreet
 Met Gerlaimont, bloet ghierich // bloet ghierich
 Dees zijn het merck, al van vleet
 En hebben u schoffierich // schoffierich
 In Duckdalfs handen ghestelt
 En in der spaignaerden ghewelt
 Dat zy v bederuen souwen
 O Mars wat condy brouwen // condy brouwen.

Ducq d'Alue snel, roofvrijheit
 Met strop, sweert, ende coorden // ende coorden
 Achitophel, zijn raet wt leyt
 Datment al sou vermoorden // vermoorden
 Aman, hier in accordeert
 Maer Godt heeft het niet begheert
 Tsou wijf en kint berouwen
 O Mars wat condy brouwen // condy brouwen.

Doort d'oorloch quaet, zijt ghy gheschent
 Verbrant, huysen, en houen // houen
 Die uwen staet, hebben ghekent
 Gaen haer in u bedroeuën // bedroeuën
 Maer wilt dit lijden verdult
 Denct tis al verdiende schult
 Israel wilt aenschouwen
 O Mars wat condy brouwen // condy brouwen.

Ghy bedreeft meest, afgodery
 Tlant was daer me beghoten // beghoten
 Tghecroonde beest, dat diende ghy
 Veruolchde Godts ghenoten // ghenoten
 Al u wachters waren blint
 Stomme handen, slapens ghesint,
 Gods woort zy niet ontfouwen
 O Mars wat condy brouwen // condy brouwen.

Maer maghet schoon, Godt heeft verhoort
 V kermen ende claghen // ende claghen
 Sent v tot loon, zijn Godlijck woort
 Dus scheidt daer in behaghen // behaghen
 V vyanden hy verdrijft,
 Die daer veel hebben ontlijft
 Soo mannen ende vrouwen
 O Mars wat condy brouwen // condy brouwen.

Lof Prince goet, die ons beurijft
 Van t'iock der spaenscher honden // spaenscher honden
 Die ons verwoet, leuenden strijt
 Maer d'orsaeck zijn ons sonden // ons sonden
 Ons vyanden Heere beschaemt
 En ons met minnen versaemt
 Op u staet ons betrouwen
 O Mars wat condy brouwen // condy brouwen.

*Liefd' baert vrede.
 Rotterdam.*

Een nieu Liedeken,

op den voys Bedroeft herteken, wat moet ghy lijden.

Hoe soudē wy connen leuen in vreden
Ons worden ghenomen goet en pant,
Deur dat wy hebben Chriostum vertreden
Sijn wy ghecomen in groote schant.

Soo langh als Adam was obedientich
Gods gheboden oock allegaer,
Doen was hy oock seer excellentich
Met vreden in het Paradijs voorwaer.

Maer door ons sonden comen wy in sneuen
Om dat wy walghen van tHemels broot,
Ghelijck den wint gaen wy nv leuen
Waer door wy comen in grooten noot.

In weelden en costen wy ons niet houwen
Nu moeten wy leuen int verdriet,
Dus laet ons noch op Godt betrouwen
Want Godt de zijne noyt en verliet.

Die Israheliten waren in rusten
Soo langhe sy kende haer ouerhoofd,
Soo langhe sy na Gods ghebot lusten
En waren sy niet van vreden berooft.

Door onse sonden zijn wy in sneuen
Ghecomen al in groot dangier,
Dus moghen wy wel van sonden beuen
Ende blijuen vast op Christum fier.

Hoe wel dat dese Nederlantsche affectie
 Was in zeer goeden staet,
 En brochten alsoo groote dilertie
 Maer na quamen sy om eyghen baet.

Prince.

Prince wilt v alle met vreden spoeyen
 Soo worden wy met Israhel verblijt,
 En alle sonden van ons doen vloeyen
 Soo comen wy in vreucht ende lolijt.

Daet sonder Roem.

Rotterdam.

Lideken

op de Voys Al waer ick half doot.

O Hollant onversaecht
 Ghy leeft nu wel in vreden,
 Nu dat ghy hebt veriaecht
 Die u wouden vertreden,
 Met haer tirannich-heden
 Waren vermoet // te storten bloet
 Maer Godt die heeft v daer gans voor behoet.

Ghy worden oock gheschat
 En moesten thienden penninck gheuen,
 Eer dat ghy orloch hadt
 Daer Duckdalf af moest leuen,
 En die zijn nu verdreuen
 Dat Spaens ghewelt // die om het ghelt
 V al dees langhe tijt hebben ghequelt.

Die ongherechtigheyt
 Die is nu wt de landen,
 En al v majesteyt
 Die coemt v weer ter handen
 V ghelt v goet v panden
 Dat op dat pas // vermindert was
 Dat sal v van Godt weer toe vloeyen ras.

Al die afgodery
 Hebt ghy nu wech ghecreghen,
 Nu mach elck leuen vry
 En wandelen in Godts weggen
 Dat wel eer moest zijn versweghen
 En bleef versmoort // dat comt nu voort
 Het welck is die waerheyt onghestoort.

O Princelijcke macht
 Die ons heeft gaen bewaren,
 En benomen haer cracht
 Die ons ghinghen beswaren,
 Lof, O Heer der Heerscharen
 Die ons in vreen // hout al ghemeen
 Dorpen, Sloten ende daer toe Steen.

*Hope troost my,
 Rotterdam.*

Een nieu Liet,**opden voys Gheen lust noch pijn, mach een amoureu herte, &c.**

Lvstich plaisant // was in zeer groot vermeugen
 Dat Nederlant // als zijn heer daer floreerde
 Seer abundant // om den gheest te verheugen
 Datmen daer vant // voor elck een diet begeerde.
 Vrientschap in allen steden
 Dat sy malcander deden
 Leuende vry met vreden
 Door Godes macht // sachmen wonder beginnen
 Want Godt eendracht // altoos hier sal beminnen.

Neringhe daet // den coopman frequenteren
 Met ouervloet // als doen wel was beuonden
 Quam ghelt en goet // dat dede dommeren
 Met blijden moet // soo waren daer ghesonden
 Die schepen vol gheladen
 Om dat lant te versaden
 Oock waren vry die paden
 Voor den coopman // die sulcx was gheleghen
 Daer menich van // hare welvaert vercregen.

Niet dan accoort // doen onder alle nacij
 En was ghehoort // van nering dat sy spraken
 Elck een bracht voort // lustighe recreacij
 Men riep gheen moort // den crijch dat sy verstaken
 Den huysman wat hy wilde
 Vercreech daer hy met stilde
 Den borgher als een ghilde
 Doen ter tijt was // den zeeman al te voren
 Niemant belast // gheschat was, noch gheschoren.

[...]

[...]

[...]

En men is quijt // peys want die leyt ghebonden
Den huysman mach niet houen
Den coopman wert verschouen
Den zeeman doen berouen
Die muyterye // dagelijcx nu op-rechten
En door invye // voeren Ruyter en knechte.

Prince.

Princen eens siet // hoe sy dat Landt bederuen
Daer en gheschiet // nu gheen rechte Iustici
Maecken tot niet // die huysen ende eruen
Godt oyt toe-liet // sulcx tot eens lants punici
Dus soo wilt v bekeeren
En bidt den Heer der Heeren
Dat hy v wt tverseeren
Toch eens verlost // en zijn graci wil gheuen
Want theeft ghecost // soo menich mensch zijn leuen.

*Aensiet die Ionckheyt,
Schiedam.*

Een nieu Lideken

op de wijse Goe goet is Godt van Israel.

O Nederlandt seer soet
Hoe placht ghy te floreren
In weelden en voorspoet
Soo sachmen v heerlijk domineren
Ghy hadt van als planteyt
V en mocht niet ghebreken
V beesten ver'gheweyt
Daer wistmen af te spreken
Van als was v bereyt
Door Godt almachtich soot ons is ghebleken.

Vrede was doen int landt
Orloch die lach gheuanghen
Solaes aen elcken cant
Daer toe een ieghelijck hadt groot verlanghen
Men sach die Rethorijck
In dese Lande bloeyen
Oock mede de musijck
Seer constelijcken vloeyen
Daer was noyt haers ghelijck
Van Conste alsmen doen wel mocht bevroeyen.

Maer desen soeten tijt
Die is nv heel verloren
Daer is nu haet en nijt
Het volck gaet haer op elck ander verstooren
Die liefde is heel doot
Eendracht wort nu verschouen
Aldus coemt ons den stoot,
Dat hem elck mach bedroeuē
Daer isser veel in noot
Men siet te hans het kint den vader beroouē.

O Prince, eeuwighen Godt
 Wanneer sak u erbarmen,
 Dat ghy dit quaede Lot
 Van ons sult nemen door u goet ontfermen,
 Wy hebben langh verbeyt
 Met grooter treuren clachtich,
 Aensiet doch die ioncheyt
 Door v ghenade crachtich
 Sent ons met goet bescheyt
 Den Peys door v Goddelijck woort warachtich.

*Aensiet die Ionckheyt.
 Schiedam.*

Een nieu Liedeken,

opden voys Ontbint den geest, in die foreest, sচেয় melodye.

Schoon Nederlant // in v men vant
 Eertijts Mekodye,
 Aen elcken cant // men vreucht ontbant
 Sonder envye
 Den Coopman vroet, was wel ghemoet
 Hy wan ghelt en goet
 Den ambacgtsman mede,
 Godt gaf in ouervloet
 Met Peys en vrede.

En den Landtman // wasser wel an
 Gheschat noch gheschoren,
 Godt hem hier gan // als dat hy van
 Sijn acker creech Coren,
 t'Suyuel gout ghelt

Vanden crijch onghequelt
 Seer rijck van hauen
 Nu wert hof en huys ghequelt
 En Ian moet grauen.

Eens mochten vry, die schepen by
 Van oosten en westen
 Comen die bly // op haer ghety
 Brachten ons ten besten
 Coren ende wijn, Gout en siluer fijn,
 Van als voor elcx aenschijn
 Den Seeman mocht vaeren
 Sy trocken eene lijn
 Al die daer waeren.

Maer nu siet, ist al strijt en twist
 Watmen hoort spreken
 Door schalcken list ghelijck den mist
 Wert tlant verstecken
 Ede berooft van zijn heer zijn hooft
 Die heeren verdooft
 Achten gheen claeghen
 Deen dander niet en ghelooft
 Tvalt swaer om draeghen.

Van brant en moort, princen nieu hoort
 Tcost menich tleuen
 Op elck oort, berooftmen voort
 Wat daer is ghebleuen
 Elck een toe tast, spijs en dranck men belast
 Al met schattinghe vast
 Huys, hof, lant en eruen
 Dus werden wy verrast
 Tlant moet bederuen.

*Aensiet die Ionckheyt.
 Schiedam.*

[Hoe hebt ghy gefloreert]**Op de voys, Al waer ick half doot.**

Hoe hebt ghy ghefloreert
 Eel Nederlantsche vrouwe,
 Eer van v was gheweert
 V heer die ghy waert trouwe,
 Ghesteenten ende gouwe
 Men vant by u in ouervloet
 Oock alle goet
 Datmen (Godt betert) niet meer en doet.

Die schepen wt Turckijen
 En wt Indien mede,
 Mochtmen gheladen sien
 Comen in menighe stede,
 Als ghy daer saet in vrede
 Van Oost en West quam u die vloot
 Daer cleyn en groot
 Aen wan seer heerlijcken doen zijn broot.

Dat den Lantman besayt
 Hadde, mocht hy vry sacken,
 Nu wert het gron ghemaeyt
 Hoe salmer dan van backen,
 Die peerden sietmen voor smacken
 Die v Heer hebben wech ghehaelt
 Godt toch betaelt
 Die oorsaeck zijn dat die ghemeynte dwaelt.

Eens mocht den ambacht man
 Voor zijn kinderen winnen,
 Dat hy nu niet en can
 Maer met verstroyde sinnen,
 Moet crijch leeren beghinnen
 Den rentenier wert seer belast
 Den coopman vast
 Te Lant en See ouer al aenghetast.

Men siet nu tplatte lant
 Gheheelijck onder drucken
 Het wert gherooft, ghebrant
 En gheslaghen aen stucken
 Men sieget teesen en plucken
 Diuersche onder sconincx naem
 Heeten eersaem:
 Godt betert, het gheschiet heel onbequaem.

Nu den heere achter blijft
 Moeten daer veel regieren
 Elck om t' meeste schrijft
 Scheeren in veel manieren
 Die schaepen en versieren
 Vonden seer cloeck met schalcker list
 Om hare kist:
 Te vullen, waer wt dat rijst een grooten twist.

Prince.

Prince Godt wilt eer heer
 Verleenen wijs en machtich,
 Het doet het lant te seer
 Dus veel heeren waerachtich
 Zijt v volck eens ghedachtich,
 Stelt doch tlant in zijn oude graet
 Dat qualijck staet:
 Ghy zijt o Godt haer troost en toeuerlaet.

Aensiet liefde.
Vlaerdinge.

Een nieu Liedeken.**Opde wijze, soot beghint.**

O Nederlant schoon
 Hoe machman v volprijsen,
 Ghy spant die croon
 Soomen wel can bewijsen,
 Al inde werelt wijt
 Maecte ghy groot iolijt
 Deur neringhe ghedreuen
 Die t'aller tijt
 V heeft subijt // verheuen.

Waerom dat ghy soet
 Hebt geregeert seer crachtich,
 Wijs ende vroet
 Bouen alle volcken machtich,
 Met goede policy
 Soo toonde ghy v vry
 Als de wijt vermaerde
 Dies u elck bly
 Sonder ialousy // aenuaerde.

Spaignien vaillant
 Poortugael en Noorweghen,
 Vrancrijck en Duytslant
 Hebben van u vercreghen,
 Als Polen ende Sweden
 Met Persen en oock Meden
 Rijckdom en constighe wercken
 Dies men v seden
 In alle steden // can mercken.

In triumphen fray
 Ende ghebouselen cierich,
 Toony ghy v gay
 Met allen seer manierich,
 Ghy waert oock seer volck rijck
 Vol consten en practijck
 Bequaem tot alle saecken
 Soo dat niet ws ghelijck
 Sonder beswijck // en is te raecken.

Maer o Heere Godt
 Hoe qualijck soutmen gheloouen,
 Dat ghy zijt tot spot
 Van veel die u beroouen,
 Van lijf en oock van goet
 Met wreetheyt soo onsoet
 En maeckent al tot schanden
 Dat ghy met spoet
 Hebt ghewonnen vroet // met u handen.

V Palleyzen al
 Sietmen nv ruineren,
 En oock comen ten val
 De neringhe deur t'raseren,
 Van Mars die ons alsnoch
 Dreyghende is deur bedroch
 Van ghiericheyt, een verseeren
 Vande armen, dus roep ick och
 Heer wilse toch // bekeeren.

Alle consten groot
 Sijn nu van u verscheyden,
 Weluaert leyt doot
 Niemant wil t'ghewelt verbeyden,

Dies ist daer desolaet
Meest door de eyghen haet
Alle dees Nederlanden
Elck stelt zijnen staet
Inden hoochsten graet // vol schanden.

Ghy Princen al hier
Die wt ionsten nu versamen,
Laet v dees manier
Ten goede zijn, tuwer vramen
Veriaecht oock Momus fel
Met Zopelus opstel
Want wy seer voor dees schromen
Maer als vrienden wel
Weest niet rebel // der vreuchden blomen.

*Corrigez sans reproche.
Briele.*

**Een nieu Liedeken,
opde Wijse Den Lustelijcken Mey is nu, &c.**

Die Nederlanden schoon
Wel eer de bloem
Van Christenrijck vercoren,
Waer is de croon
En u hooghen roem
Doen ghy Vrancrijck ghinct verstooren,
Van ons Keyser wel ghemoet
En deur Sorgongen metter spoet:
Sachmen die Nederlanden floreren
Die men nu siet destrueren.

Carolus ons oprechte Erf-Heer
Sachmen wt Spaignen comen,
Om eenen twist van Ghent
Te legghen ter neer
Maer nu moghen wy wel schromen,
Dat ons edelen Coninck fier
Niet en mach comen hier
Om zijn Landen te bevrijen
Van bederf aen allen zijen.

Doen ons Keyser coen
Onder Sorgongnen bracht
Den Geldersen hoomoedich,
In Nederlant was doen
Liefd' en eendracht
Dat nu wert begoten bloedich,
Onder malcander aen elcken cant
Deur tiranny vanden Spaenschen quant
Ia wy maken gen gherechte eruen
Om Nederlant te verderuen.

Doen Sorgongnen met Vranckrijck
 Maecten peys
 Wast al verblijt in dees Landen,
 De blijde [...]
 Na die reys,
 Dat nu al zijn vyanden,
 Want men soect nu anders niet
 Dan goet bloet, en verdriet
 Dat moghen wy wel beschreyen
 In dees Nederlantsche contreyen

Princen en Princerssen
 Cleyn ende groot,
 Dit is die Nardus bloemkens bede,
 Dat ghy bemint
 Godt woort minioot,
 En houden eendrachtighen vrede,
 Soo moghen wy die vyanden fel
 Verdrijuen wt ons landen wel
 En vercrijghen peys ghepresen
 Met hem tot vreucht gheresen.

Tot vreucht geresen.
Swartewael.

Een nieu Liedeken tot lof van Rethorica,

Opde wijze Wel aen schoon lief ghepresen.

Waect op ghy Edel gheesten
 Wilt inde Const voleesten
 En soo sulde ghy scheppen vreucht en Iolijt
 Sy is een vande meesten
 De waerheyt wil zy queesten
 Ende dat in spijt, van alle diet benijt,
 Dus met des Consts vyanden strijt
 En toont v vroom in swerelts crijt
 Soo worden wy verblijt.

O conste weert ghepresen
 Wt v is meest gheresen
 De waerheyt, diemen nu alomme openbaert
 Daerom suldy mits desen
 Ock niet slaperich wesen,
 Maer thoonen altijd v conste wijt vermaert
 Volhert toch vrij, zijt onvervaert
 Ghebruyct altijd der consten aert
 Want wy met v zijn ghepaert.

Ghy leert ons componeren
 Lustich Ortigrapheren
 En met schriptura schoon, maken wy oock solaes,
 Fraey doet ghy ons ageren
 Schoon consten inuenteren
 Door de Poësy van veel veracht eylaes
 Philosophy door s'gheests gheblaes
 Sticht oock sonder te maken dwaes
 Al meynent vele met gheraes.

Godes woorden vol trouwen
 Deet ghy seer fraey ontvouwen,
 Ontdeckende alsoo des Antechristus staet,
 Waer door mannen en vrouwen
 Op v stijf ghingen bouwen
 Als die ghefondeert vonden, uwen schoonen praet,
 V Edel wesen en ghelaet
 Verquict menich hertken delicaet
 Dat bedroeft is en versmaet.

Ghy Princen ende Heeren
 Al die dees Conste eeren
 Neemt in danck, ons simpel, slecht, vermaen,
 Wilt altijd neerstich leeren
 En al sonder verseeeren
 Castijt sonder verwijt, soo wy ons ontgaen
 Van all' afgonst vliet nu seer saen
 Ter eeren de const is dit ghedaen
 Om v vant quaet te raen.

Castyt sonder verwyt.

Finis.